

Pasquin, landheer van Villarosa : blyspel

<https://hdl.handle.net/1874/368922>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

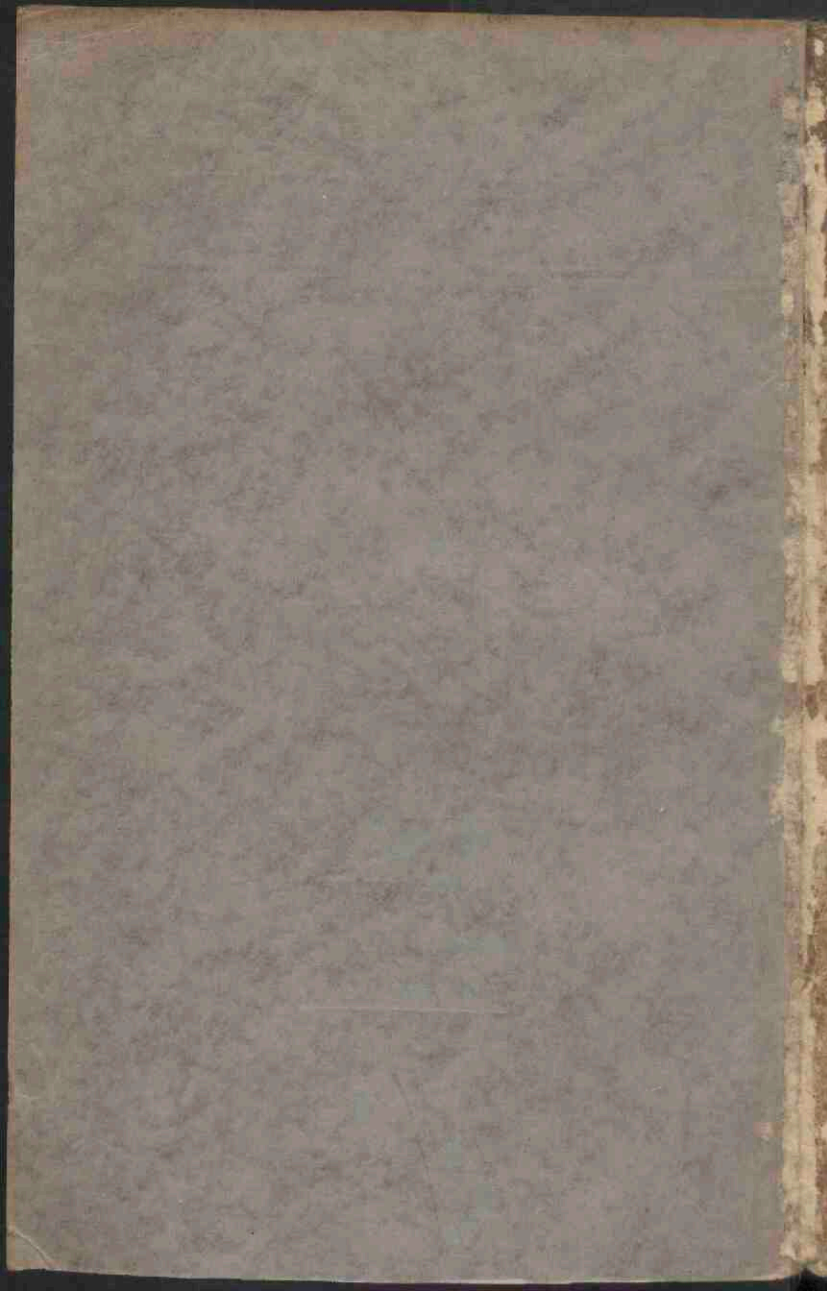
1929

Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
Prof. Dr. J. te WINKEL

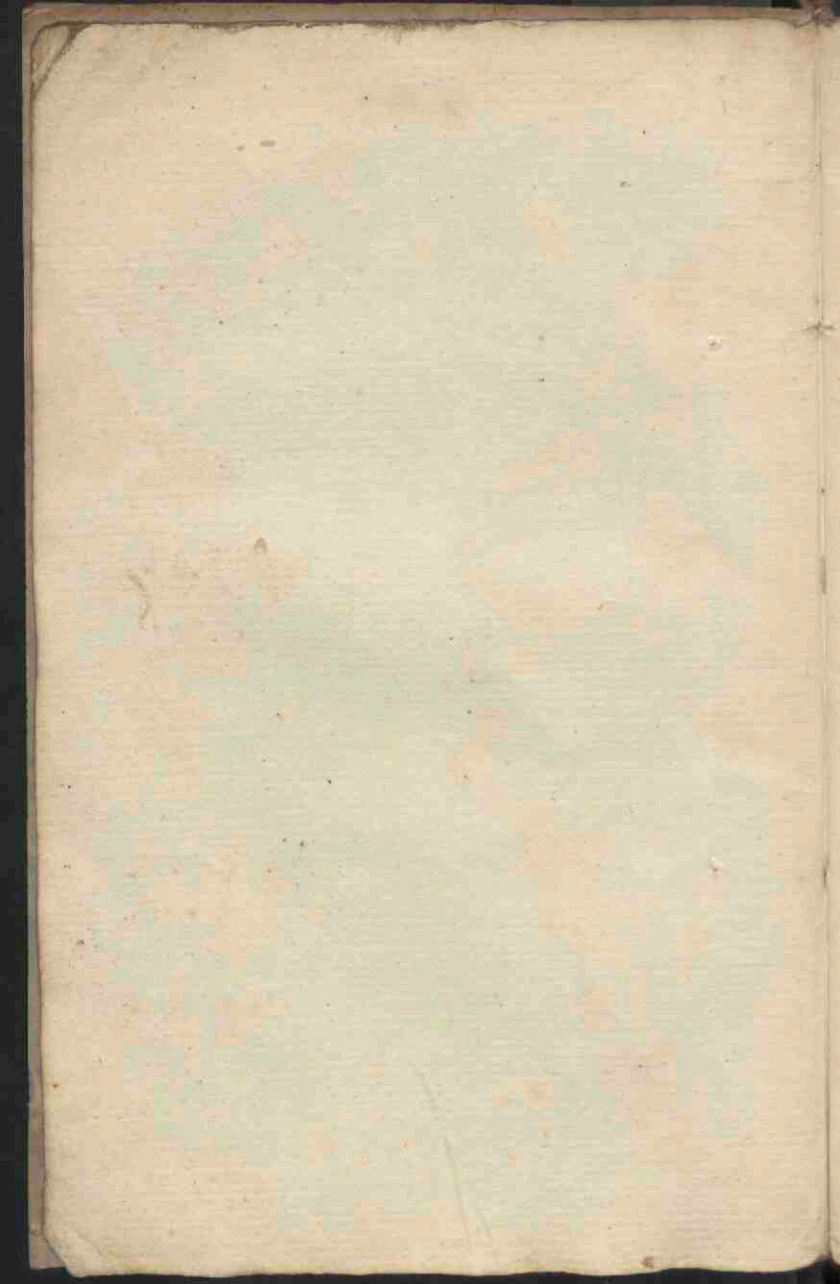
No. 507

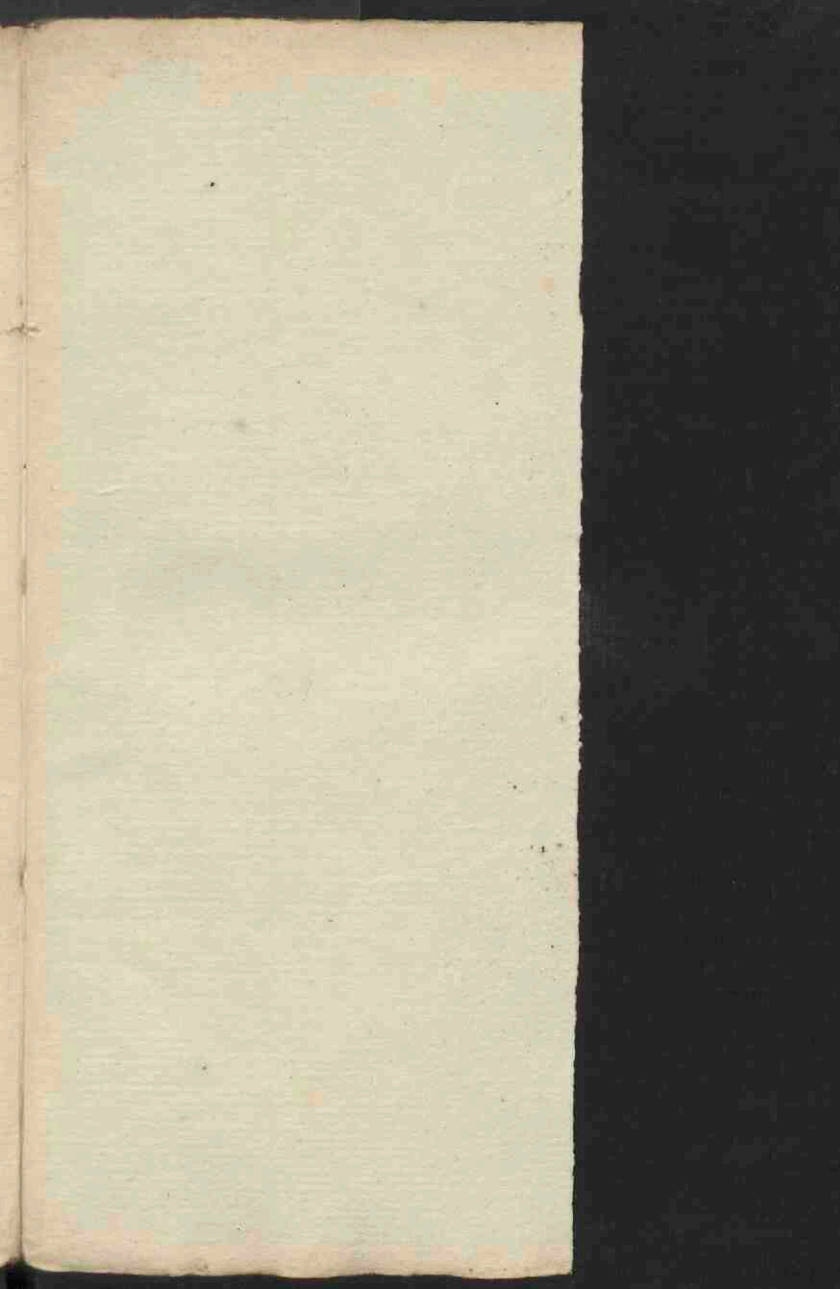

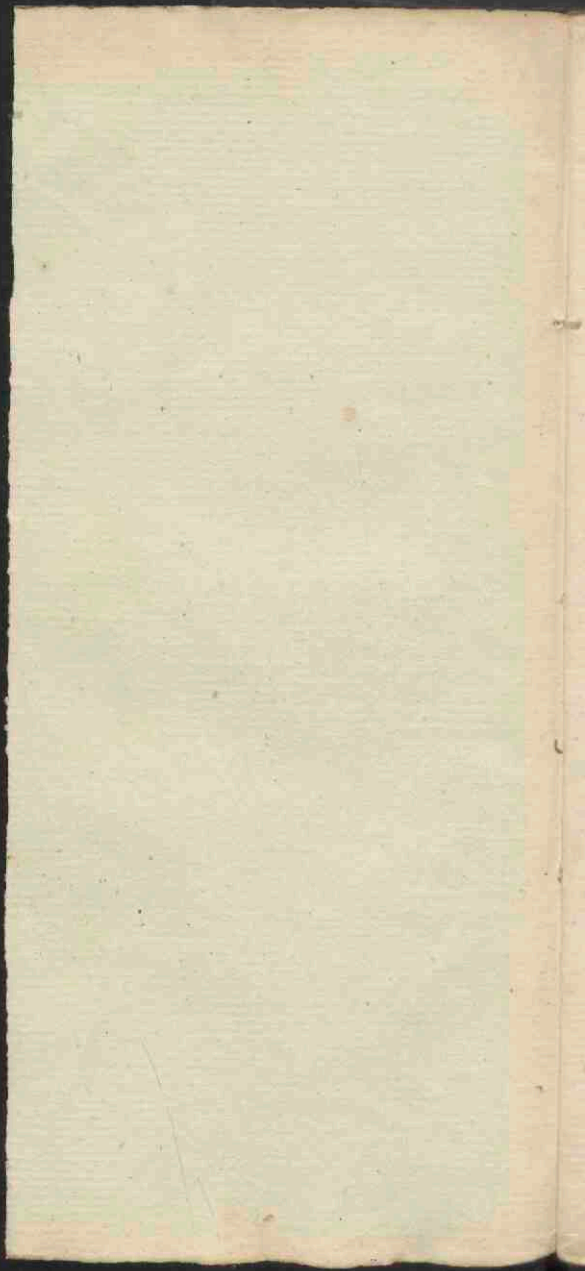
Passarin

St.

Dr J. L. Michel
N. 685 cc

P A S Q U I N,

LANDHEER VAN VILLA-ROSA.

D. A. S. O. S. A. M.

E. ANDERSON VAN ALD-ROSA

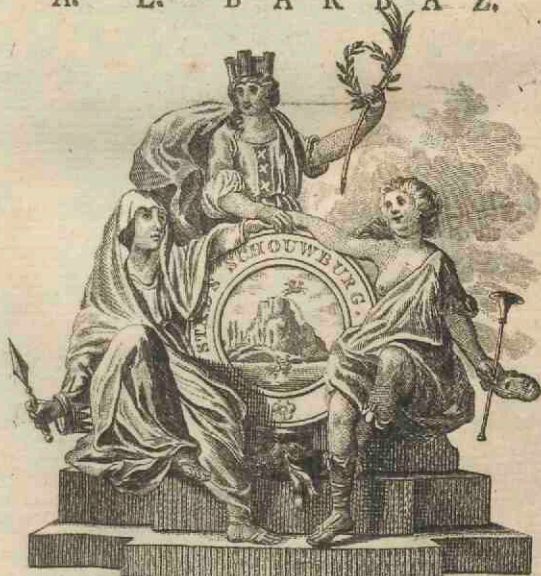
507
P A S Q U I N,

LANDHEER VAN VILLA-ROSA,

B L T S P E L,

D O O R

A. L. B A R B A Z.

Te AMSTELDAM, 39

A B R A H A M M A R S.

1821.
BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

P. A. D. U. I. II.

REPRODUCED FROM THE ORIGINAL

MANUSCRIPT

BY THE AUTHOR

AAN DEN HEER
G. C. ROMBACH,
AKTEUR VAN DEN
STADS SCHOUWBURG,
TE AMSTELDAM.

Thalia hecht, tot dartel spelen,
Zich 't vrolyk masker voor 't gelaat,
En nodigt ons op haar tafreelen,
Waarin haar beeldtnis lagchend staat;
Zy spoort u aan, haar feest te vieren,
U, Rombach! u, haar' voedsterling,
Wiens vlyt zó dikwyls eerlouwriren
En bloemen uit haar hand ontfing;
Zy doet u weêr, tot roemverwachting,
Eén' van haar schalken dienstbaar zyn,
En wýd u 't offer myner achting,
Den nieuwen landheer, graaf PASQUIN.
Dus moog' Thalia ons behagen,
Niet plomp en plat in boertery,
Maar kiesch en bloemryk voorgedragen,
Bespottend' 's waerelds zotterny.
Daar zy Itaaljes kroost doet spreken
In Hollands welig maatgedicht,
Beschimpt zy dwaasheên en gebreken,
En looft wat schrandre geest verricht.

Ofschoon waanwyze vreemdelingen
Vermeenen, dat we op h re lier
Naar d'eerepalm niet kunnen dingen,
Als had ons Ne rduitsch val noch zwier;
Lofwaardig kunstnaar! laat ons toonen,
Ter smaad van dien uitheemschen waan,
Dat Neêrlands onvermoeide zonen
Naar  lle lauwrn mogen staan.
Dan, zou een spoorloos roembejagen
Ous treden doen in 't gloriperk?
Neen! de eer des vaderlands te schragen,
Zy 't schoonste doel van al ons werk!
Gy dan, verhef, door kunstryk spelen,
Den glans van 't schouwtooneel aan 't Y;
En, zo myn offer u moog' streelen,
Zet ook myn' held uw' luister by,
Als gy PASQUIN zult doen verschynen,
Veel schooner dan ik heb verlicht,
Zult ge alle zwetsende Pasquinen
Naar 't leven stellen in het licht.

V O O R B E R I C H T.

Na, in myne vorige drie groote karakterblyspellen, eene wandeling door Frankryk, Holland en Duitschland te hebben gedaan, heb ik thans ook een uitstapje naar de schoone streken van Italië willen maken; of, met andere woorden gezegd, na, in DE LICHTZINNIGE, DEN VLEIJER, en DEN LOGENAAR, de Fransche, Hollandsche en Hoogduitsche zeden te hebben voorgesteld, heb ik, in dezen PASQUIN, ook eens beproefd het karakter en de zeden der Italianen te schilderen en ten tooneele te voeren, en tevens mynen styl een weinig door dat puntig vernuft, dat hun eigen is, te vervrolyken en op te scherpen.

Myne voornaamste bedoeling, met het vervaardigen van dit werkje, is geweest, eens een groot blyspel, waarin de knecht wezenlyk de hoofdpersonaadje, de held van het stuk ware, samen te stellen, ten einde, door zulk eene rol, de schitterende talenten van onzen verdienstelyken tooneelspeler Rombach, die zó byzonder voor de groote Fransche knechtsrollen is berekend, in derzelyer volle licht te doen uitkomen, en hem gelegenheid te geven, door een oorspronkelyk Nederduitsch

§ V O O R B E R I C H T.

voorbrenghel, zichzelven eene loopbaan te kiezen, waarin geen voorbeeld van uitheemsche tooneelsten hem ten geleide konde verstreken, maar hy, door waarlyk origineel spel, de schepper zyner rol diende te zyn.

Ik heb het verkieslykst geoordeeld, mynen PASQUIN in Italië, het wezenlyke land zyner geboorte, te plaatsen, en hem van alle zyne bekende naamgenooten te onderscheiden, daardoor, dat hy, in dit stuk, hoofdzakelyk voor zichzelven werkt, hoewel hy tevens de loslyke bedoeling heeft om zyn meester eenen dienst te bewyzen; ik maak van hem een schalk, maar een vrolyken en eerlyken schalk, die op geen selteryën uit is, en enkel de spot dryft met belagchelyke lieden; ook stel ik hem voor als in vroeger tyd akteur geweest zynde, ten einde hierdoor des te méér waarschylykheid aan de uitvoering van de door hem opgenomen rol by te zetten, en hem te gelyk iets kluchtig destigs te verlenen; want het is my altyd uiterst onwaarschylyk voorgekomen, dat eene blyspelpersonaadje, hoe volgeestig dan ook voorgesteld, zo maar op éenen sprong zich van eene gemaskeerde rol weet te kwyten, alsif zodanig voorwerp reeds jaren lang op het tooneel ware geweest. Men vind echter hiervan eene gelukkige uitzondering in het bevallige nastukje FROZINE, welk meisje als tooneelspeelster word voorgesteld.

Den knecht tot meester makende, behoefde ik noodwendig eenen tweeden knecht, die hem verving en tot medehelper verstrekte; doch ik heb wél zorg gedragen,

de-

dezen vooräl niet te sterk te doen uitkomen, om de hoofdrol niet te overschaduwē, maar hem, alhoewel niet van geestigheid ontbloot, slechts tot eene tweede of derde personaadje willen maken, die zelfs moest dienen ter meerdere opluistering van Pasquin.

Dit blyspel is volstrekt eene boertery, eene Pasquinade, om het zó te noemen, waarin niet één geheel ernstig tooneel voorkomt, maar alles op den toon der vrolykheid gestemd is, en dus kwamen 'er weinig of geen zedekundige lessen in te pas; doch ik heb des-niet-min eene hoogere bedoeling dan enkel te schertsen gehad, en bespotlyke karakters willen voorstellen, welken ook in ónze samenleving worden aangetroffen; tevens heb ik 'er eene wysgeerige gevolgtrekking uit op willen doen maken, die vervat is in de vier slotvaerzen van het stuk. En wat is de geestigste boertery, die ons verstand zonder eenig nadenken laat? Zy is gelyk aan een schitterend vuurwerk, dat één oogenblik het gezigt bekoort, en voorts in de lucht veroliegt. Vele der blyspellen van den beroemden Molière bevinden zich in dit geval, en behelzen niets anders dan eene behagelyke tooneelintrigue, die de ziel geheel ledig laat, ja, wat erger is, de schelmeryën van doortrapte fielten, ten koste van onnoozele menschen, in een bekoorlyk daglicht stelt, en dus schadelyke indrukseken te weeg brengt by het onnadenkend volk: hiervan getuigen, onder anderen, GEORGE DANDIN, MONSIEUR DE POURCEAUGNAC, LES FOURBERIES DE SCAPIN,

enz.; en, byäldien hy niet ook LE MISANTHROPE, LE TARTUFFE, LES FEMMES SAVANTES, en dierge-lyke stukken, had geleverd, zoude hy nooit de groote menschkundige blyspeldichter en boertende zedenleeraar zyn geweest.

Mynen PASQUIN overlatende aan de bekwaamheden van den heer Rombach, en aan het bescheiden oordeel van het kundige gedeelte des publiëks, eindig ik met den hartlyken wensch, dat hetzelfde 'er eenig vermaak in moge scheppen, en dat daardoor begaafder dichters ter bewerking van het hooge karakterblyspel, in vaerzen, zullen worden aangespoord!

KOMMISSARISSEN VAN DEN STADS SCHOUWBURG,
TE AMSTERDAM, het hun aangeboden handschrift
goedgekeurd en aangenomen hebbende, zullen geene
exemplaren voor echt gehouden worden, dan die door
derzelve *Secretaris* onderteekend zyn.

A. Faunay

P E R S O N A A D J E N .

DE GRAAF LORENZO DI BELMONTI, *landheer van
Villa-rosa.*

ARABELLA, *zyne gemalin.*

GRIMALDO, *hofmeester en opzigter van het landgoed.*

FLORENTINA, *zyne dochter.*

BONAVENTURA, *houtvester en opziener*

der jagt,

Mevr. BONAVENTURA, *zyne echtge-
noote,*

} *geburen van*

} *Villa-rosa.*

PASQUIN, *kamerdienaar van den graaf.*

PIÉTRO, *lakei van den zelfden.*

LAURETTA, *dienstmeisje,*

JAGO, *stalknecht,*

} *op het kasteel.*

VERSCHEIDEN DAMES en HEEREN, LANDLIEDEN,

BEDIENDEN en GERECHTSDIENAARS.

*Het tooneel is op het landgoed Villa-rosa,
op eenigen afstand van Milaan gelegen.*

P A S Q U I N,

LANDHEER VAN VILLA-ROSA,

B L T S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

Het tooneel verbeeld eene zaal op het kasteel.

E E R S T E T O O N E E L.

GRIMALDO; FLORENTINA, *in morgengewaad.*

GRIMALDO, *met een' open brief in de hand.*

Ja: graaf Belmonti zal, naar 'k aanstonds heb vernomen,
Deez' avond uit Milaan op Villa-rosa komen:
Dit meld zyn brief. Ik dien, als waardig intendant,
Naar eisch den nieuwen heer te ontfangen op zyn land;
Doch, daar 't eerst ochtend is, zal my geen tyd ontbreken
Opdat ik 't geen beschik wat ik noodzaaklyk reken.
Myn dochter! draag wél zorg dat ge u wat deftig kleed;
Maak alles voorts met my op dit kasteel gereed.
Ik heb 't verschriklyk druk! De luiäarts, die my plagen,
Zal ik, zo 'k driftig word, uit 's graven dienst verjagen;
Zy zyn hun brood niet waard'. Zie eens, myn aangezigt
Is reeds bedekt met zweet, schoon 'k noch niets heb verricht.

FLORENTINA.

Gy zyt ook, vaderlief! te driftig voor uw jaren,
Wat al te ras verstoord: gy moest uzelfen sparen.

Ik zie, den gantschen dag, u loopen op een' draf,
 En gistren noch vielt gy van twintig trappen af:
 Gy zult, gaat dit zó voort, en hals en beenen breken.
 Maar, vader! laat ons hier van andre zaken spreken:
 Kent ge onzen nieuwen heer? is hy een zeer fraai man?

GRIMALDO.

'k Zag hem myn leven niet. Waarmee bemoeit ge u dan?
 Hy is noch jong: zie daar all' wat my kwam ter ooren,
 Zyn overleden oom, te vroeg voor my verloren,
 Lict hem dit landgoed na, wel ruim twee jaar geleên,
 Hoewel hy hier noch nooit, gelyk gy weet, verscheen,
 Zyn reislust deed gewis hem zyne komst vertragen.

FLORENTINA.

Is hy noch ongetrouwd?

GRIMALDO.

Wat al nieuwsgierig vragen!

Hoor, Florentina! doe hetgeen uw pligt gebied,
 En breek u verder 't hoofd met graaf Belmonti niet:
 Hy toch zal 't oog niet slaan op uw bekoorlykheden.
 Ook is hy, naar men zegt, sints kort in d' echt getreden.

FLORENTINA.

Al draag ik 't hart wat hoog, gy weet, papa! zeer wél,
 Dat ik my niet gelyk met eedle juffers stel.
 Daarby, myn zedigheid zou me ongewillig maken,...

GRIMALDO.

Al dat gesnap mishaaft me. Ik denk op nutter zaken.
 Des graven slaapvertrek dient toebereid te zyn;
 De keuken goed met spyz', de kelder braaf met wyn,

Te werden gestoffeerd: al mogt hy niets verkiezen,
 Myne uitschot-rekening zal niet daarby verhezen:
 Zó krygt een intendant zyn schaapjes op het droog'.
 Grimaldo hield altyd zyn dochters nut in 't oog:
 Voorwaar, hy is geen man die eerst behoeft te leeren,
 Op welke wyz' men 't best een landgoed moet beheeren.

FLORENTINA.

Gy zyt ook magtig ryk!

GRIMALDO.

Hé, hé! roep niet zó luid!

Indien ons volk dit hoorde, elk schreeuwde zeker uit:
 „Die schraper heeft zyn' heer by 't afzyn uitgeplonderd!”
 Nu word, in tegendeel, myne eerlykheid bewonderd;
 En ik, die 't geld met zorg in de yzren kist vergaêr,
 Ben in 't geheim wel ryk, maar arm in 't openbaar.

FLORENTINA.

Maar, vader! zal my ooit uw rykdom voordeel geven,
 Zo ik als kloosterschoone in dit kasteel moet leven?

GRIMALDO.

Dáár hebben wy de zaak: mejuffer wenscht een' man!

FLORENTINA.

Waar' 't, op myn' ouderdom, zó groot een wonder dan?

GRIMALDO, *haar dreigende.*

Meid! zo ik driftig word....!

FLORENTINA, *hem ontwykende.*

Nu! wees maar niet verbolgen:

Ik zal myn' vaders wil altyd gehoorzaam volgen.

GRIMALDO.

'k Was ruim al veertig jaar, toen ik in 't huwlyk trad.

FLORENTINA.

Maar, myne moeder?

GRIMALDO.

Die was twintig.

FLORENTINA.

Ziet gy, dat

Ik billyk aanspraak heb om reeds te mogen paren?

Myn moeder was destyds, ik ben nu twintig jaren.

Daarby beroep ik my op d' Itaaljaanschen trant:

De meisjes trouwen vry wat jonger in ons land.

GRIMALDO.

Hebt gy haast uitgereld? De tyd zal ons ontzweven,

Eer ik iets heb beschikt, of slechts bevel kan geven.

'k Ben, dezen morgen vroeg, aan 't rymen wel geweest,

Omdat men vaerzen wenscht op ieder plegtig feest;

Maar hier is méér te doen dan vaerzen op te disschen.

Wat vang ik 't eerst best aan? Ik zal myn zinnen missen!

Hy roept.

Hei, holla! meiden! knechts!... Waar blyft dat lui gebroed?

'k Zie dat ik, by dat volk, een' stok gebruiken moet!

T W E E D E T O O N E E L.

GRIMALDO, FLORENTINA, LAURETTA,

verscheiden BEDIENDEN.

ALLE DE BEDIENDEN.

Hier zyn wy reeds, mynheer!

GR

GRIMALDO, *altyd bits en vinnig.*

Hebt ge eindlyk uitgeslapen?

De een wryft zyne oogen nóch, en de ander staat te gapen!
Waar is de keukenmeid?

LAURETTA.

Die sluimert op haar' stoel.

GRIMALDO.

Wacht! ik zal daadlyk haar gaan wekken met gevoel!
Weet allen dat de graaf, uw heer en meester, heden
Ten avond hier verschynt, tot lustig tydbesteden:
Zyt dus recht opgeruimd, lagcht vrolyk onderling,
Eer ik jehui braaf ros, en dus tot lagchen dwing!

LAURETTA.

Als heer Grimaldo lagcht, wie zou 't dán kunnen laten?

GRIMALDO.

Lauretta spreekt zeer wél. Het knorren kan niet baten.
't Is thans een vreugdedag. Al wie zyn' pligt niet doet,
Zal voelen of myn arm nóch raakt gelyk hy moet!
Nu, kinders! weest verheugd, en hoort naar myn bevelen:
Laurett'! gy zult van daag in 't werk der keuken deelen;
Maar zuinig, bovenäl, met peper, zout, of vuur!
Want anders stond den graaf het avondmaal te duur.
Gy, Pauli! ryd naar stad om vleesch en visch te halen;
Maar breng de reekning my, ik zal die zélf betalen.
Gy, tuimman Ruffo! moet met een' geheelen hoop
Van fruit den disch voorzien: wy hebben die goedkoop.
Gy, Bertha! zorg vooräl de kamers schoon te vegén,
En 't huisraad naar den eisch te schikken allerwegen:

B

Myn

Myn dechter heeft daarvan het opzigt, als ge weet.
 Gy, Jago! maak den stal met hooi en stroo gereed.
 In 't kort, weest allen vlug in 't geen gy uit moet voeren;
 Want, zo ik driftig word, dan zal ik 't drommels roeren!
 Voort! Sta jelui daar noch? Voort!

Hy jaagt hen de deur uit.

Gy, Lauretta! blyf.

DERDE TOONEEL.

GRIMALDO, FLORENTINA, LAURETTA.

GRIMALDO, *voortgaande.*

Hoor eens. Die keukenmeid is loos in haar bedryf,
 En rooft doorgaans van 't geen zy koken moet of braden;
 Het is hierom wel meest dat ik het vond geraden,
 U uit te kiezen, vat ge? opdat uw trouw my dien',
 En gy zowat die feeks zult op de handen zien.
 Gy zult niet onbeloond dat loslyk werk verrichten.

LAURETTA.

Zo veel ik kan, mynheer! wil ik je graag verpligten.

GRIMALDO.

Dat's braaf. Zeg eensrondiit, waart gy niet graag getrouwd?

LAURETTA.

Gy vraagt dit, en ik ben reeds agttien jaren oud!

FLORENTINA, *zagt.*

Hooft gy, papa?

GRIMALDO, *tegen zyne dochter.*

Zwyg stil!

Tegen Lauretta.

Gy moet my antwoord geven:
Zoud gy niet wel, als vrouw, met Jago willen leven?

LAURETTA.

Die doove stalbok...!

GRIMALDO.

Wat! versmaad ge myne keur!...

Een' ander' vryer wacht gy mooglyk aan de deur?

LAURETTA.

Vryüt gezeid, mynheer! 'k heb in Milaan te voren
Een' jong' lakei gekend, die sterk my kon bekoren;
Doch sints ik in uw' dienst op Villa-rosa kwam,
Was 't altyd vruchteloos dat ik naar hem vernam,...

Pietro gewaar wordende.

Hé zie! dáár is hy zelf!...

VIERDE TOONEEL.

DE VORIGEN; PIÉTRO, *in het gewaad en onder
den naam van Pasquin.*

PIÉTRO, *met vele buigingen.*

Mynheer! wil my verschoonen;
Dat ik, onāangediend, my zó maar kom vertoonen.
'k Val met de deur in 't huis.

GRIMALDO.

Myn vriend! wie moogt gy zyn?

PIÉTRO, *deftig.*

'k Ben kamerdienaar.

GRIMALDO.

En uw naam?

PIÉTRO.

Die is Pasquin.

LAURETTA, *ter zyde.*

Pasquin! Is 't Piétro niet?

GRIMALDO.

Wat wilt ge my doen weten?

PIÉTRO.

Uit graaf Belmonties naam mag ik my welkom heeten.

GRIMALDO.

Ha! graaf Belmonti? Ja, dit is zyn liverei:

'k Heb daadlyk die herkend.

PIÉTRO.

Niet als gemeen lakei,

Maar wel als afgezant, dien ik u hier te ontmoeten:

De landheer doet, door my, zyn' braven landvoogd groeten,

En zal....

LAURETTA, *tegen Grimaldo.*Mynheer! die knaap heet geen Pasquin, maar is
Myn minnaar Piétro, die....PIÉTRO, *verrast door haar te zien, doch zich
herstellende.*

Hoe!... Gy hebt zéker mis:

'k Weet niet dat ik, myn kind! u zag van all' myn dagen,

Of dat ik ooit den naam van Piétro heb gedragen.

LAURETTA.

Wat zegje! Kent gy uw Lauretje dan niet meer?

GRIMALDO, *tegen Piétro.*

Wat moet dit wezen?

PIÉTRO.

Ó! Ik vat het al, mynheer!

Die Piétro, dien zy meent, is wis myn tweelingbroeder:
 Hy lykt my zó volmaakt als 't kalf lykt naar zyn moeder;
 Hy heeft eens in Milaan als heerenknecht gediend,
 Maar dient nu zynen vorst als krygsman en als vriend.
 Hy deed my wel somtyds van zyn Lauretje hooren.

LAURETTA.

Foei, Piétro! durf je...?

GRIMALDO, *zyne hand oplichtende.*

Meid! kom ons niet ringelooren,
 Of...! Pak je weg, en denk aan gekke kuren niet!

LAURETTA, *die, snikkende, heengaat.*

Men is dan doof en blind, terwyl men hoort en ziet!

V Y F D E T O O N E E L.

GRIMALDO, FLORENTINA, PIÉTRO.

FLORENTINA.

Pasquin! vertel my eens, (want laat dat meisje varen,)
 Of onze landheer reeds naar zynen zin mogt paren,
 En of zyn jonge vrouw zeer geestig is en schoon.

PIÉTRO.

Mejuffer! zy is mooi noch lelyk van persoon;
 Haar geest word niet geroemd, en word ook niet misprezen;
 Zy is niet lang, of kort, niet dik, of dun.

FLORENTINA.

Kan 't wezen!

Wat is zy dan?

PIÉTRO.

Zy is... een herssenschim.

GRIMALDO.

Hoe dat?

PIÉTRO.

Myn baas is niet getrouwd: hebt gy 't nu wél gevat?

FLORENTINA.

Hoe! niet getrouwd!

GRIMALDO.

Pasquin! zorg ons niet voor te liegen!

PIÉTRO.

Dat my de drommel plaag', zo ik u durf bedriegen!
 De geen, die hier my zend, als landheer en als graaf,
 Is even min als ik tot nu een huwlyksslaaf.

GRIMALDO.

Men had my evenwel gezegd, een wyl geleden,
 Dat onze graaf reeds was in 't echtverbond getreden
 Met Arabella, spruit van Falvies eedlen stam;
 Hoewel ik stellig niet dat echtverbond vernam.

PIÉTRO.

Men heeft daarvan zo iets gesproken; doch myn oordeel
 Was dat zodanige echt mynheer niet waar' tot voordeel;
 En hy, die altyd hoort naar mynen wyzen raad,
 Zag daadlyk af van 't meisje en van gehuwden staat.

FLORENTINA.

Hoe ziet uw heer 'er uit?

PIÉ-

PIÉTRO.

Mooi! fraai!... Laat ik eens kyken:
Gy kunt met myn' persoon het best hem vergelyken.

FLORENTINA.

't Schynt dat mynheer Pasquin niet vry van hoogmoed is!

PIÉTRO.

Pasquin, mejuffer! is een schalk: dat kan niet mis;
Doch 't is een eerlyk borst, zyn' heer getrouw genegen,
In staat veel' grappen, maar geen schelmery, te plegen:
Dat zal men zien.... De droes! ons praten heeft alvast
My 't geen verzuimen doen waarmede ik ben gelast.

GRIMALDO.

Wat dan?

PIÉTRO.

Ik moet mynheer den intendant doen weten,
Dat onze graaf my volgt, om hier deez' middag te eten.

GRIMALDO.

Ik schrik 'ervan!... Hy wierd deez' avond eerst verwacht.
'Er is noch niets gereed!

FLORENTINA.

Wie had zulks ook gedacht?

PIÉTRO.

(braden:

Dat's niets: men kan zeer gaauw een goed stuk vleesch doen
Hy wil, zowel als ik, zich graag hiermeê verzaden;
Voorts maar een flesch of vier van d'allerbesten wyn....

GRIMALDO.

Zeg my, of hy alras hier wezen zal, Pasquin?

PIÉTRO.

Ik Denk, binnen één minuut. Hy is my nagereden;
 Het Gevolg komt achteraan... Daár zal hy binnentreden,
Men hoort een groot gerucht.

Z E S D E T O O N E E L.

DE VORIGEN; PASQUIN, *in het kleet en onder den naam van den graaf Di Belmonti; verscheiden*

BEDIENDEN.

Alle de aanwezigen scharen zich ter wederzyde van de deur der zaal, en maken diepe buigingen, terwyl Pasquin, met veel wonderigheid, binnentreed, en zich, op den vóórgrond des tooneels, op eene sofa nederwerpt.

PASQUIN, *altijd op een' meesterächtigen toon.*
 Pasquin!

PIÉTRO.

Mynheer?

PASQUIN, *hem zyn' hoed gevende.*

Neem aan! — Pasquin!

PIÉTRO.

Mynheer?

PASQUIN, *eene zyner handschoenen op den grond werpende.*

Raap op! —

Pasquin!

PIÉTRO.

Mynheer?

PASQUIN, *hem de andere toewerpende.*

Die óók!

PIÉ-

PIÉTRO, *ter zyde.*

't Schort wis hem in zyn' kop!

PASQUIN.

Pasquin!

PIÉTRO.

Mynheer?

PASQUIN, *zyn' voet uitstekende.*

Maak my deez' schoenriem vast!

PIÉTRO, *ter zyde.*

ô Spotter!

PASQUIN.

Pasquinio!

PIÉTRO.

Mynheer?

PASQUIN, *hem zyne hand toereikende.*

Dáár, kusch myn hand!

PIÉTRO, *ter zyde.*

Nóch zotter!

PASQUIN.

Ga zó maar altyd voort, dán word ge een' man, Pasquin!

En ik, uw graaf en heer, zal u genadig zyn.

GRIMALDO, *met groote deftigheid, doch bedremmeld,*

Pasquin aansprekende.

Veroorloof, monsignor! dat we u komplimenteeren,

En uw hoogedelheid pligtmatig honoreeren,

Om 't wonderbaar geluk... om de aankomst... om de pret...

Omdat gy de eerste maal by ons uw voeten zet...

Omdat gy zó gezond en vet zyt... Ongelogen,

Ik weet niet wat ik zeg, zó ben ik opgetogen.

Hy haalt een papier uit, en reciteert, met eene zotte hoogdravendheid.

«ô Puik der landheers, die ooit landheers zyn geweest!
 «Indien ik als Apoll' myn zangäer wist te wringen,
 «Ik zou, van vreugde stom, heel deftig willen zingen;
 «Ik zou zó vrolyk zyn als een onschuldig beest;
 «Ja, 'k zou...»

PASQUIN, *driftig opstaande.*

Al wel! al wel! laat dat gerym maar varen.

GRIMALDO.

Ik zal het dan, heer graaf! voor 't plegtig feest bewaren.
 Gy schynt een man van smaak.

PASQUIN.

Van smaak? Geloof dat vry:
 'k Lust gaarne een lekker brok, en goeden wyn daarby.

GRIMALDO.

Wy zullen ook, naar 't voegt, den landheer wél onthalen.
 Had uw genade slechts, opdat ik niet zou dralen,
 Ons de eer van haar bezoek wat vroeger doen verstaan!
 'k Verwachtte u t'avond eerst, en hier is niets gedaan....

PASQUIN.

De grooten zyn, doorgaans, een weinig wispelturig:
 Ik, (want ik ben een groote,) ik reis en trek gedurig;
 Nú ben ik in Milaan, dán in Florence, en, eer
 Men óm kan zien, in Rome, en dán....

Hy roept.

Pasquin!

PIÉTRO.

Mynheer?

PASQUIN.

Hebt gy myn volk gelast, vóór d'avond hier te wezen?

PIÉTRO.

ó Ja, heer graaf!

PASQUIN.

't Is wél. Ik zou voor roovers vreezen:

Myn schat is groot genoeg, om wat beducht te zyn;

En all' myn knechts zyn niet zó dapper als Pasquin.

PIÉTRO, *ter zyde.*

'k Geloof dat hy zichzelv' een kompliment wil maken,

PASQUIN.

'k Wou dat ik al gehéél gereed was met myn zaken.

'k Ben noch een nieuweling als landheer, inderdaad!

En dien my noch zo wat te wennen aan dien staat.

Florentina gewaar wordende.

Wie is die lieve meid? Wel slapperment! ik zocht 'er

Al lang zó een vergeefs.

GRIMALDO, *hem Florentina met vele pligtplegingen
aanbiedende.*

Mejuffer myne dochter.

PASQUIN.

Gy noemt haar?

GRIMALDO.

Florentine.

PASQUIN.

Ei, ei! wat zoete naam!...

Dat ik u kussch', schoon kind!

Hy omhelst haar.

FLORENTINA.

Gy maakt dat ik my schaam,
Mynheer de landheer!

PASQUIN.

Ho! wil maar geen kuschje vreezen.
Gy zult myn kamenier of kamermeisje wezen.

GRIMALDO, *driftig*.

Verdord, mynheer!...

PASQUIN.

Ei kyk! Wat benje voor een vent?

GRIMALDO.

Ik ben hier intendant, als eerlyk man bekend.
Uw overleden oom, van zaliger geheugen,
Nam raad en daad met my, ja niets scheen hem te deugen,
Zo ik deswegens niet myn oordeel deed verstaan;
Op myne trouw gerust, mogt hy ten grave gaan.
't Bestuur van dit kasteel bleef sints my aanbevolen;
Ik heb 't ook braaf bestuurd.

PASQUIN.

En hebje ook braaf gestolen?

GRIMALDO, *zich bedwingende*.

Hoe!... Uw genade schertst.

PASQUIN.

Ja, dit is myn humeur,

Byzonder als ik zulk een aartig kind bespeur
Gelyk die Florentine: ó! dán zou ik vergeten,
Dat ik uw landheer, gy myn intendant moet heeten...
Wat inkomst hebt ge 's jaars?

GRIMALDO.

Tweeduizend kronen.

PASQUIN.

Zó!

Dat is te veel.

GRIMALDO.

Heer graaf!...

PASQUIN.

Ik meen te weinig.

GRIMALDO.

Ho!...

PASQUIN.

Ik zal je, goede man! vierduizend kronen geven.

GRIMALDO.

Mynheer! uw mildheid....

PASQUIN.

Ja! zó was ik al myn leven.

GRIMALDO, *zich diep buigende.*

Ik zeg u hartlyk dank, hoogedel heer!

PASQUIN.

Ei wat!

Ik, landheer, acht het geld alsóf ik 't niet bezat.

Tegen Piétro.

Gy, ga eens zien, Pasquin! of myn vermoecide draver

Voorzien is in den stal van ryklyk hooi en haver.

Piétro vertrekt.

Gy, myn bedienden! gaat, en wacht op dubbel loon.

De bedienden vertrekken.

En gy, heer intendant! ontwyk thans myn' persoon:

'k Moet

'k Moet met uw dochter eens een hartlyk woordje praten,
Met haar alléén, versta je?

GRIMALDO, *knorrig.*

Ik meen 't niet toe te laten.

PASQUIN.

Wat! spreekje tegen?

GRIMALDO.

Maar....!

PASQUIN, *op een' gebiedende toon.*

Heer huisverzorger! marsch!

GRIMALDO, *in het heengaan, ter zyde.*

Die nieuwe landheer, dunkt me, is wel verduiveld barsch!

Z E V E N D E T O O N E E L.

FLORENTINA, PASQUIN.

PASQUIN, *aan den eenen hoek des tooneels,
ter zyde.*

Haar oog treft my zó sterk, dat ik schier niet kan spreken.

FLORENTINA, *insgelyks, aan den anderen kant.*

Wat word ik glurend' door den landheer aangekeken!

PASQUIN, *als voren.*

Nooit heeft een lief gezigt my zó den kop gebruid.

FLORENTINA, *als voren.*

Die landheer ziet 'er juist niet onbehaaglyk uit.

PASQUIN, *haar naderende, en op een' minzamen toon.*

Mejuffer!...

FLORENTINA, *bedremmeld.*

Edel heer!...

PASQUIN, *insgelyks.*

Wat is dat kostlyk weder!

FLORENTINA,

Ja, 't is zeer warm!

PASQUIN.

ô! Ik val schier van onmagt neder!

FLORENTINA,

Wis hebt gy sterk gedraafd?

PASQUIN.

Myn zinnen hollen nóch;

Maar 't is door u te zien!

FLORENTINA.

Hoe meent mynheer dit toch?

PASQUIN, *haar by de hand vattende.*

Ik ben verliefd!

FLORENTINA, *hare hand losrukkende.*

Welnu! ligt my hieraan gelegen?

PASQUIN.

Ik ben op ú verliefd! gy hebt my beet gekregen!

Blazende en zyn zweet afvegende.

Zie zó! dat is 'er uit!

FLORENTINA, *sterk ontroerd.*

Wat durft gy doen verstaan,

Heer graaf?... Veröorloof my dat ik van hier moog' gaan.

Zy wil vertrekken.

PASQUIN, *die haar wederhoud.*

Neen, lieve Florentine! ik kan dit niet gedoogen:

Zo ik dees starren miste, ik meen uw twee schoone oogen,

Dan

Dan waar 't, op 't oogenblik, voor my stikdonkre nacht,
En, plof! ik lag misschien in vyver, sloot, of gragt.

FLORENTINA.

Gy zyt zeer geestig; maar...

PASQUIN.

Zou ik u dan mishagen?

Of is veellicht dat hartje een' ander' opgedragen?

FLORENTINA.

Neen; maar ik heb geleerd, een meisje is al in 't net,
Wanneer zy op 't gevlei van groote heeren let.

PASQUIN.

ô! Ik behoor gantsch niet tot zulke groote heeren!
Een eerbaar, minzaam wyfje is al myn zielsbegeeren:
Zo gy het worden wilt, my niet onwaardig houd...

FLORENTINA.

Men heeft verteld, heer graaf! dat gy reeds zyt getrouwd.

PASQUIN.

Gy moogt, bedrieg ik u, my vry een' schobbert heeten:
'k Had nimmer vrouw, of kind, ten minste by myn weten.

FLORENTINA, *ter zyde.*

Pasquin heeft waar gezegd!

PASQUIN.

Nu, meidlief! kort beraad.

FLORENTINA.

Hoe zou toch, edel heer! een man van hoogen staat,
Een welgehoren graaf, ooit ernstig kunnen denken,
My, slechts een burgermeisje, en hart en hand te schenken?

Neen!

Neen! ik geloof dit niet. Een adelyke vrouw
Kan 't éénig voorwerp zyn van uwe liefde en trouw.

PASQUIN.

Ei wat! ik had nooit trek tot freules, of gravinnen,
Of baronnessen, of tot puik van marquizinnen:
Zy liepen wel my na; maar zulk een man als ik
Was niet de vogel, die kon vallen in haar' strik.
Prinsessen hebben zelfs myn hart niet kunnen vangen.
In 't kort, gy zyt alléén myn ooglust, myn verlangen,
Myn freule, myn gravin, myn waardigste prinses,
En, 't geen noch sterker is, myn zielbetoveres.
Spreek, schoonste schoone! kan myn aanbod u bekoren?

FLORENTINA.

Onze afstand is te groot: ik mag naar u niet hooren,
Heer graaf!...

PASQUIN.

Wat ik u bid, laat toch dat „graaf” eens dáár!
't Is my recht haatlyk, als wy spreken met elkaër.
Zoud gy, als ik met u, in stand en in vermogen,
Gelyk waar', ja zelfs min' dan gy, veeléer gedoogen
Dat ik u voorslag deed...?

FLORENTINA, *ontroerd.*

Mynheer! in dat geval,
Zou ik u zeggen, dat... Nú zeg ik niet-met-al,
Maar blyf uw dienaress!

Zy gaat schielyk heen.

PASQUIN, *alleen.*

ô! Kon ik haar belezen,

'k Zou, voor Pasquin, geen graaf, geen koning, willen wezen!

P A S Q U I N,
A G T S T E T O O N E E L.

PASQUIN, PIÉTRO.

PASQUIN.

Och, Piétro! 'k ben verliefd!

PIÉTRO.

Wat zegt ge daar, Pasquin!

't Zal zekerlyk een liefde als naar gewoonte zyn.

PASQUIN.

ô Neen! 't is nu in ernst, voor 't eerst van al myn leven.

De naam van Florentine is in myn hart geschreven;

'k Ben deeglyk in de knip.

PIÉTRO, *laghende.*

Een landheer zo als gy!

't Kind van uw' intendant!

PASQUIN.

Staak zulk een spotterny.

'k Wil alles onderstaan om met zyn kind te paren.

PIÉTRO.

Zo zult gy nu de rol van landheer laten varen?

PASQUIN.

Vast niet: met grooter vlyt voer ik die heden uit.

PIÉTRO.

Vertel my dan eens recht wat deze klucht beduid;

Want, schoon ik medespeel, ik heb noch niet vernomen

Waaröm we in dezen schyn op Villa-rosa komen.

Daar 't onze graaf beveelt, vertrekken wy met spoed,

Ik in een rydtuig, gy te paard, naar 't buitengoed,

En voeren herwaart heen een koffer vol met kleëren;
 Nu houd gy stil in 't bosch hetwelk wy doorpasseeren,
 En doet aldaar met u my wisslen van gewaad,
 Terwyl ge uzelv' verkleed gelyk een' man van staaf;
 Gy wilt Belmonti zyn, ik dien Pasquin te wezen;
 En, of ik al u vraag, waaröm ge u laat belezen
 Tot zulk een vreemde zaak, gy antwoord anders niet,
 Dan: «Piétro! 't is een grap; volg maar wat ik gebied,
 «Alsöf ik landheer ware, en doe Grimaldo weten,
 «Dat graaf Belmonti komt om op zyn' lusthof te eten.»
 Ik ry vóórút, lieg stout, wacht u hier af als heer:
 Zie daar all' wat ik weet, en dit mishaaft my zeer.

PASQUIN, *hem ter zyde trekkende.*

Een schriklyk groot geheim moet ik u mededeelen.

PIÉTRO, *zeer nieuwsgierig.*

Wat dan?

PASQUIN.

'k Mogt, in Florence, als treurspelkoning spelen.

PIÉTRO, *als voren.*

Nu?

PASQUIN.

Kan ik zyn gerust op uw' gesloten mond?

PIÉTRO.

Wel zeker!

PASQUIN.

Piétro! ga, en zie voorzigtig rond

Of iemand ons bespied.

PIÉTRO, *na de deuren te hebben bezigtigd.*

Ik heb geen mensch vernomen.

PASQUIN.

'k Sloop uit Florence weg... Wil toch uw tong befoomen?
Weet... 'k heb een' moord begaan.

PIÉTRO, *verschrikt.*

Oei! wat heb ik gehoord!

Wie was dan...?

PASQUIN, *met veel geheimzinnigheid.*

Luister wél... Ik heb de kunst vermoord!

PIÉTRO.

Ho, ho! gy deed dan niet een' dichter 't leven derven?

PASQUIN.

Neen! maar rondüit gezeid, ik deed zyn treurspel sterven.

PIÉTRO, *lagchende.*

Wel schriklyk!

PASQUIN.

Lagch maar niet: een algemeen gefluit

Dreef my van 't hoog tooneel, en stil de poorten uit.

PIÉTRO.

Is dat nu 't groot geheim dat gy bekend wilt maken?

ô Spotter! heeft dit iets gemeens met ónze zaken?

PASQUIN, *deftig.*

Zeer véél. Ik zwoer destyds, en bleef myn' eed getrouw,
Dat ik voortaan nooit weér voor treurheld spelen zou.
Toen kwam ik by den graaf als kamerdienaar wonen:
Hy hield, als man van smaak, veel van tooneelvertoon;,
Doch ik, rampzalig vorst, verbannen uit myn ryk,
Verzweeg voor hem myn' rang en grievend ongelyk.
Gy weet wel dat, toen hy met Arabella paarde,
Elk feest in zyn paleis veel' gasten saamvergaërde:

Ik speelde dáár voor hem een blyspelrol of vier,
 Zó recht tot zyn vermaak, dat hy met d'eerlauwrier,
 (Ik meen een beurs vol goud,) myn kunsttalent bekroonde,
 En sedert méér en méér zyn vrindschap my betoonde.
 Nu strecht de lieve kunst myn zinnen zó geheel,
 Dat ik hier ook een rol tot myn genoegen speel.

PIÉTRO.

Best! maar als 't jonge paar deez' avond hier zal komen,
 Moet dan mynheer Pasquingeen goed pak slagen schroomen?
 En zal zyn arme knecht niet deelen in die winst?

PASQUIN.

Neen, Piétro! kwel hieróm u niet in 't allerminst:
 'k Neem al 't gevolg op my; poog thans niets te onderzoeken.
 'k Bedoel, zo veel ik kan, Grimaldo wat te doeken;
 Die grynsäart dient gefopt: bied my daartoe de hand,
 En, plaag ik u wat sterk, verdraag dat met verstand.

PIÉTRO.

Gy zyt reeds oorzaak dat Lauretta, die ik heden
 Hier éénsklaps wedervond, op my zeer wierd te onvreden,
 Wyl ik by haar Pasquin, en niet meer Piétro was.

PASQUIN.

Goed! mooglyk komt dat meisje ons in het spel te pas.

PIÉTRO.

Maar zeg, kunt ge u altoos als man van rang gedragen?

PASQUIN, *hoogdravend.*

Ik was tooneelmonarch, en durft ge dit noch vragen!

PIÉTRO.

Ja, uitgesloten, broër!

PASQUIN.

Dat lot is véler deel;

’t Valt grooter lién te beurt, zelfs buiten ’t schouwtooneel.

PIÉTRO.

Nu dan, Pasquin!...

PASQUIN.

Deez’ naam moest gy my minder geven:

Hy zou, wierd dit gchoord, ons plan geheel weêrstreven.

Op een’ gebiedende toon.

Volg my naar ’t stookvertrek der hongrige natuur.

Leev’ ’t Itaaljaansch vernuft! lof’t geest- en keukenvuur!

*Piétro wil vóór Pasquin de deur uitgaan; doch deze
stoot hem te rug, en Piétro laat Pasquin, met
vele buigingen, vóór zich vertrekken.**Einde des eersten bedryfs.*

T W E E D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

BONAVENTURA, GRIMALDO.

BONAVENTURA.

'k Hoor, buurman! dat uw graaf op 't landgoed is verschenen,
 En daarom haastte ik my, en kom hier driftig henen,
 Te weten, in zoverr' myn zware buik het duld.
 Zeg eens, is hy een man die graag wat lekker smult?
 Is hy braaf dik en vet? Dán zal hy my behagen;
 Bonaventura, weet ge, is vrind van volle magen....
 Waar is hy dan?

GRIMALDO.

Signor! hy snuffelt, met zyn' knecht,
 Nú eens de keuken, dán de kelders dóór.

BONAVENTURA.

Dat's recht!

Dat's aadlyk, inderdaad! ó! Welk een heerlyk teeken!
 Gy hoort niet, zo ik hoop, den graaf van studie spreken,
 Van huishoudkunde op 't land, van delven in den grond,
 Om vaas, of penning, dien de worm reeds half verslond,
 Van bergen slechten, of verleggen van kanalen,
 Of all' wat zó den geest doet van den disch verdwalen?

GRIMALDO.

Hy sprak tot heden niet van de eene of de andre zaak.

BONAVENTURA.

Dat's best! dán is hy juist een landheer naar myn' smaak.

Myn vrouw zal wis van hem zó veel als ik niet houën;
 Want zy behoort ook al tot die geleerde vrouwen,
 Die alles weten, (ô! dat is der mannen kruis!)
 Behalve slechts dat geen wat omgaat in haar huis.
 't Naturelyk verstand kan boek en les ontbeeren:
 Ik heb, God dank! het myne, en zou niet méér begeeren.

GRIMALDO.

Dit hoort men klaar genoeg. — Mynheer! ik bid, gelief,
 Eer hier de graaf verschynt, zolang, tot uw gerief,
 Een' stoel te kiezen; want het staan valt u bezwaarlyk.

BONAVENTURA.

Mynheer Grimaldo is wel zeer beleefd. Ja, waarlyk!
 Ik zit graag in een' stoel, wiens kussen als een bed
 Zagt wegzinkt onder 't lyf...

Hy plaatst zich in eenen armstoel.

Zie daar, dees voegt my net,

Na eens te hebben gesnoven.

Hoe gaat het, op uw land, met erwten en met boonen?

GRIMALDO.

Zy komen schraaltjes aan.

BONAVENTURA.

In tegendeel vertoonen

Myn peulgewassen zich veel milder dan voorheen.

GRIMALDO.

En de oorzaak is...?

BONAVENTURA.

Dit weet myn hovenier alléén:

Gy kunt wel denken, dat ik my niet met het groeijen,

Maar

Maar met het zoet gebruik der vruchten, wil bemoeijen,

GRIMALDO.

Dat is met recht.... Zie daar den landheer.

T W E E D E T O O N E E L.

BONAVENTURA, PASQUIN, GRIMALDO, PIÉTRO.

BONAVENTURA, *opstaande, en Pasquin omärmende,*
die dit niet verwacht.

Wat geluk,

Dat ik, myn waarde vriend! u in myne armen druk!

PASQUIN, *een weinig onthutst.*

Mynheer!... Ik weet noch niet waaröm wy vrienden heeten;

Ik heb u nooit gezien, of 't is my lang vergeten,

Tegen Grimaldo.

Wie is die dikke heer?

GRIMALDO.

Signor Bonaventuur',

Houtvester in dees streek, en onze nagebuur.

PASQUIN.

Dat hy veel denkt en leest, bespeurt men aan zyn wezen.

BONAVENTURA.

'k Heb sints myn' schoolschen tyd nooit ééinig boek gelezen,

Behalve 't keukenboek, dat myn orakel is.

'k Was dikwyls prezident, maar aan een' goeden disch.

PASQUIN.

Mooi! mooi! 'k ben óók een vriend van eten en van drinken.

BONAVENTURA.

Dán benje recht myn man; wy zullen samen klinken.

Zeg, graafje! lust gy graag een goed stuk kalfsgebraad,
Wél sappig, vet en bruin?

PASQUIN.

Dat's lekker, inderdaad!

BONAVENTURA.

Kapoenen, duiven, en patryzen, en faizanten?
Wildzwyn, en rhee, en haas?

PASQUIN.

Ho! dat zyn juist myn klanten!

BONAVENTURA.

Gevalt u Kaapsche, Rhynsche, of wel Bordeausche wyn?

PASQUIN.

'k Drink ze allen tot ik zwaai.

BONAVENTURA, *verrukt.*

Dát is een man!

PASQUIN, *roepende.*

Pasquin!

PIÉTRO.

Hoogèdel heer?

PASQUIN.

Toe ras, geef stoclen!

*Piétro gehoorzaamt hem. Bonaventura en Pasquin
zetten zich neder.*

't Moet my streelen,

Zo gy, myn waarde heer! in myn vermaak wilt deelen.

BONAVENTURA.

Ja, ja! gy zult wel zien, dat ik, naar d'ouden trant,
Een goede slokker ben.

PASQUIN.

'k Geloof het.

Hy roept.

Intendant!

GRIMALDO, *zich buigende.*

Graaf?

PASQUIN, *trotsch.*

Die gemeenzaamheid moet ge u niet weêr vermeten:

Ik wil dat gy voortaan my „monsignor” zult heten,

GRIMALDO, *als voren.*

Zeer gaarne, monsignor!

Ter zyde.

Dat's een verbruide vent!

PASQUIN.

'k Heb my daarêven naar myn keuken heengewend:

Zy ziet 'er sober uit!

GRIMALDO.

Daar wy niet denken konden....

PASQUIN.

Ik heb myn kelders niet in ruimer staat gevonden:

De vóorraad, zo van spys als wyn, 't is alles op.

GRIMALDO.

Maar....

PASQUIN.

Zo 't niet beter gaat, dan geef ik u den schop.

BONAVENTURA, *uitroepende.*

Landheerlyk! vorstlyk zelfs!

PASQUIN.

Ja! 'k zal hem mores leeren!

GRIMALDO.

Ik zal u, monsignor! in alles kontenteeren.
Verwacht dat naar den eisch uw tafel aadlyk zy.

PASQUIN.

'k Geef hier, deez' avond, een zeer prachtige party:
Men legg' dus alles aan met zwier en smaak en gratie;
Men make in huis en hof de schoonste illuminatie,
Zó helder als de zon die op den middag blinkt;
Men voeg' daarby muziek, die fraai in de ooren klinkt;
Voorts maskerade en bal, tot in den vroegen morgen;
In 't einde, (en allermeeft dient gy daarvoor te zorgen,)
Richt hier, in zaal by zaal, alsöök in laan by laan,
Buffetten, met al 't geen strekt tot verkwikking, aan.
Ik weet, gy kunt dit doen, want gy hebt ryklyk schyven;
En de onkost-rekening moogt gy behoorlyk schryven.

GRIMALDO, *ter zyde.*

Dit hoort geen doove!

Tegen Pasquin.

Uw feest, hoogedel heer! zal schoon,
Ja vorstlyk zyn, als „ik” daartoe myn vlyt betoon.

PASQUIN.

Goed! — Nodig ook daarby all' myne nageburen,
En zeg, dat ik hen wacht, ten avond, vóór tien uren.
March!

Grimaldo buigt zich, en vertrekt.

D E R D E T O O N E E L.

BONAVENTURA, PASQUIN, PIÉTRO.

BONAVENTURA.

Ik bespeur zeer klaar, myn lieve graaf! dat gy
Een vrind zyt van vermaak en goede cier daarby.
Gy weet byzonder fraai een landfeest aan te leggen.

PASQUIN.

Dat ge óók daaröp behoort, verstaat zich zonder zeggen.

BONAVENTURA.

Dat ik 'er wezen zal, wees vry gerust daarvan.

PASQUIN.

My dunkt, gy zyt, signor! een deftig edelman.

BONAVENTURA.

Dat ben ik! Wel verdoemd! ik kocht voorlang myn' adel;
Maar 'k ruil myn tafel niet voor ridderlyken zadel.
'k Heb ééns, en 't was een dag die eeuwig heuglyk is,
Twaalf uren achteréén gezeten aan den disch.

PASQUIN.

Gewis zyt ge ook gehuwd?

BONAVENTURA.

'k Bezuur dit alle dagen:

Ik heb een vrouw... een vrouw... gevormd om my te plagen;
Ho! een geleerde vrouw, die, (denk eens na, myn vrind!)
Slechts éénmaal op een' dag tot eten is gezind.
Maar, 'k heb een lieve spruit, die my zal evenären,
Een dochter, reeds van wigt, schoon noch geen twintig jaren;
Zy breit en stopt zeer mooi; maar kookkunst is haar gaaf;

Pas-

Pasquin op den schouder kloppende.

Ze is zo verstandig als haar vader!

PASQUIN.

ô! Dat's braaf!

Dán is zy een juweel!

BONAVENTURA.

Ja! en van 't eerste water.

PIÉTRO, *ter zyde.*

Geen adelyke boer roerde ooit zó gek zyn' snater!

PASQUIN, *tegen Bonaventura.*

Hoe heet zy?

BONAVENTURA.

Béatrix.

PASQUIN.

Recht schoon en welgepast!

BONAVENTURA.

Ze is thans zeer ziekyk, wyl zy reeds sints gistren vast.

Opstaande, gelyk ook Pasquin.

Hoor eens, myn beste graaf! 'k zou ons gelukkig houên,

Zo gy gezind waart, met het lieve schaap te trouwen.

Zy wierd noch nooit gevryd, ja zelfs nooit aangezocht:

Zodat...

PASQUIN.

Ik word misschien door 't huwlyk haast verknocht:

Het spyt my dus, mynheer! dat ik me onvoegzaam reken..

BONAVENTURA.

Nu! 't zal myn Béatrix toch aan geen man ontbreken.

PASQUIN.

Wel neen! voorzeker niet! heb maar daarvoor geen vrees:

Men vind toch overal liefhebbers van vet vleesch.

BONAVENTURA, *laghende.*

Gy zyt een schalk!

PIÉTRO, *ter zyde.*

Dat's waar!

PASQUIN.

De gekken zyn myn vrinden.

Ik ben een rare graaf: dat zult gy ondervinden.

Daar ik, zo veel ik kan, my 't leven zorgeloos maak,

Is boertery myn lust, en lagchen myn vermaak;

Ook ben ik, lieve vriend! geen minnaar van studeeren:

Hy, die studeert, eet slecht, en kan geen spyz' verteeren.

BONAVENTURA.

Dat's juist myn stelling, vriend! dat's heerlijk, op myn woord!

Gy zyt een filozooft, en wel van de echte soort.

PASQUIN.

Hieröver zullen wy aan tafel best verhandlen.

Gelief nu eens, met my, de villa door te wandlen:

'k Heb haar noch niet gezien; en 't past me als landheer wél,

Dat ik eens deeglyk orde op myne zaken stell'.

BONAVENTURA.

Zeer gaarn'; maar, graafjelief! dan moet gy me ondersteunen,

En ik dien, onder 't gaan, wat op uw' arm te leunen:

Het wandlen valt my zwaar. Wanneer ik met u kom

Aan 't eind' der groote laan, ga ik naar huis weêróm.

Myn vrouw en dochter, die ik u wil prezenteeren,

Zyn nu, gelyk ik denk, al deftig in de kleêren;

En ik keer hier, met haar, voorzeker binnen 't uur.

PASQUIN.

Pasquin! ontsluit de deur.

Pié-

Piétro gehoorzaamt hem; Pasquin vervolgt.

Mynheer Bonaventuur!

Ik bid u, tred vóóruit, en maak geen complimenten:

Ik ben hier op myn' grond.

BONAVENTURA.

'k Poog my niet uit te venten

Voor hoflyk; maar ik ken myn groote waereld goed;

En dus na u, heer graaf!

PASQUIN, *hem ruw de deur uittrekkende.*

Toe! kom dan voort, gantsch bloed! ...

Gy, wacht my hier, Pasquin!

VIERDE TOONEEL.

PIÉTRO.

Hoe drommel durft hy wagen,

Zich hier zó stóut als graaf en landheer voor te dragen?

Hy komt 'er zéker af met een gebeukte huid,

En dit zal erger zyn dan 't vorig kúnstgefluit;

Licht zal men óók op my wat hier gebeurt verhalen,

En ik, Pasquin in naam, zal voor Pasquin betalen.

De henker! 't gaat niet aan, en, eer 't zó loopt ten end'....

Dáár zie ik myn Laurett': 'k maak alles haar bekend.

VYFDE TOONEEL.

LAURETTA, PIÉTRO.

PIÉTRO, *Lauretta tegenhoudende, die eene der zydeuren wil ingaan.*

Blyf toch, Lauretje! blyf, en laat ons eensjes praten.

LAU-

LAURETTA, *zich losrukkende.*

Ik ben Lauretje niet, en moet je voort verlaten.

Goên dag, Pasquin!

PIÉTRO, *die haar vasthoud.*

Ei wat! geef my deez' naam niet weêr!

'k Wil Piétro zyn voor u, gelyk ik was welêer.

LAURETTA.

Neen, deugemiet! je hebt my schandlyk voorgelogen,

En door een' valschen naam geblinddoekt en bedrogen.

PIÉTRO.

'k Ben waarlyk geen Pasquin, geloof my op myn woord!

LAURETTA.

Waartoe dan deze rok, zó ryk met goud geboord?

Aan geen' gemeen' lakei betamen zulke kleêren;

Je waart niet, in Milaan, zó deftig in de veêren.

Hier schuilt wat achter.

PIÉTRO.

't Is maar uiterlyke schyn....

LAURETTA.

En waarôm namje flus den naam aan van Pasquin?

PIÉTRO.

De reden van die klucht zal ik u voort verklaren.

LAURETTA.

Je had me nooit gezien! ook, hoofd der leugenaren?

PIÉTRO.

Dit was maar spotterny. Wees toch niet langer boos!

Ik min u even trouw en vurig als altoos.

LAURETTA.

Ja! mogt dat waarheid zyn ...

PIÉTRO.

Gy twyfelt aan myn rede?

Zo ik, Lauretje-lief! bevesten moet met eede....

LAURETTA.

Nu, Piétro! vloek maar niet: 'k geloof je reeds te wél.

PIÉTRO, *haar kusschende,*

Dit zy dan tusschen ons 't bewys van vreëherstell!

*Jago gluurt door de achterdeur der zaal, en, dit
tooneel ziende, sluipt hy ongemerkt binnen,
en verbergt zich achter eene tafel.*

LAURETTA.

Focit zo het iemand zag, wat zou men niet al zeggen!...

Dat ik je bleef getrouw, hoof ik niet uit te leggen.

Mynheer onze intendant wil myn verbindtenis

Met Jago, die hier woont en onze stalknecht is:

Hy is een weinig doof, en ook wat dom, maar eerlyk.

Dat my die lummel vryt, kyk, dat verveelt me deerlyk:

Hy is myn Piétro niet, in houding en fatzoen....

Maar, zelje me nu haast je' grapjes hooren doen?

Wat moet die maskerade, al dat gedraai, beteeknen?

PIÉTRO.

Zo gy goed zwygen kunt, en ik daaröp kan reeknen,

Hoor dan ons gantsch geheim, in ronde taal gezegd:

De graaf is niet de graaf, en ik ben niet zyn knecht.

LAURETTA, *zeer verwonderd.*

De graaf zou niet de graaf, gy zoud zyn knecht niet wezen!

Dat is voor myn verstand te hoog.

PIÉ-

PIÉTRO.

Myne uitgelezen'!

't Is waarheid, schoon gy 't juist niet eigenlyk verstaat.
 'k Meen graaf Belmonti niet: hém dien ik inderdaad;
 Maar 'k meen den landheer, die zich hier zó stout doet hooren,
 Hy is zo min als wy in hoogen staat geboren,
 Al is hy vorst geweest; want dat was maar in schyn;
 En die tooneelmonarch....

LAURETTA.

Wie is hy dan?

PIÉTRO.

Pasquin.

LAURETTA, *laghende.*

Pasquin!

PIÉTRO.

De graaf noemt hem zyn' kamerdienaar.

LAURETTA.

Waarlyk!

Is hy de landheer niet? 'k Geloof je zeer bezwaarlyk.

PIÉTRO.

't Is echter zó, myn kind! Wy hebben ons verkleed,
 Toen ik door 't gindsche bosch deez' morgen met hem reed.
 Dit kluchtspel, dat gy 't vat, is om zo wat te spotten
 Met onzen intendant, die mooi zich laat bedotten.

LAURETTA.

Maar, Piétro! als die gryns, zodra hy kwaad vermoed,
 Jelui eens roovers acht...?

PIÉTRO, *uitschaterende.*

Wy, roovers? Die is goed!

D 2

Wy,

Wy, roovers!... ô! Zo dit Grimaldo kwam ter ooren,
Hy waande zich, uit angst, op 't oogenblik verloren.

LAURETTA.

Waarom moest ook je' rok, je' naam, veranderd zyn?

PIÉTRO.

Pasquin, die landheer wierd, koos Piétro tot Pasquin.

LAURETTA.

Dat's grappig; maar hoe lang moet wel dit kluchtspel duren?

PIÉTRO.

Tot d'avond, op zyn best, tot negen of tien uren;
Want als Belmonti zélf hier aankomt op dien tyd,
Dan is de nieuwe heer terstond zyn landgoed kwyt.

LAURETTA.

Ja! waar' het anders niet; maar, Piétro! 't is te vreezen,
Dat gy by onzen graaf je' dienst óók kwyt zult wezen:
De heer blyft gaarne heer, en lyd niet dat zyn knecht
Den baas zal spelen in zyn afzyn.

PIÉTRO.

Dat is recht;

Nochtans, Pasquin belooft, dat, wat 'ervan moog' komen,
Hy alles op zich neemt, en ik niets heb te schroomen.
Lauretta! deel maar vast in ons vermaaklyk plan,
En fop Grimaldo meê, zo veel het lukken kan:
Op uwe eenvoudigheid zal hy zich best verlaten;
Maar zorg vooräl noch méér te zwygen dan te praten.

LAURETTA.

Ik zal myn best doen: ô! Laurette is ook niet dom!

PIÉTRO.

Nu van iets anders, liefste! Ik bid u ernstig, om

Dien

Dien Jago, dien schavuit, nooit vriendlyk toe te spreken;
Want ik, vry wat jaloersch, ik zal den hals hem breken,
Zo 'k hem met u ontmoet in heimlyk mondgesprek!

LAURETTA.

Ei, Piétro! wees toch niet bekommerd om dien gek....
Maar, 'k heb myn' tyd verpraat, en mag niet langer toeven.
Vaar well!

PIÉTRO, *haar weder kusschende.*

Dag, bestemeid!... Ho! 'k moet noch eensjes proeven!
Lauretta vertrekt door eene zydeur, en Piétro
door de achterdeur.

Z E S D E T O O N E E L.

JAGO, *uit zyne schuilplaats te voorschyn komende.*

Oei! wat heb ik gehoord!... Ik zweet uit angst daarvan!...
't Is jammer dat ik niet wat scherper luïstren kan.
'k Ben, ondertusschen, bly' dat ik iets mogt ontdekken....
Ik, Jago, ik een gek!... Lang leven zulke gekken!...
'k Moet wat ik heb verstaan zo daadlyk myn' patroon
Vertellen, en daarvoor wacht ik een heerlyk loon.
Hy wil gaan.

Z E V E N D E T O O N E E L.

GRIMALDO, FLORENTINA, JAGO.

JAGO, *die Grimaldo aan de deur ontmoet.*

Mynheer! och! kom toch gaauw, of alles is verloren!

GRIMALDO, *norsch.*

Wat of die rekel hier gedaan heeft?

JAGO.

Zien en hooren.

GRIMALDO.

Gy, hooren? en wat dan?

JAGO.

Een yslyk boos bedryf.

Eilieve! zie maar eens: ik ril door al myn lyf.

GRIMALDO.

Welk boos bedryf?

JAGO, *die hem niet verstaat.*

Wat bliefje?

GRIMALDO, *vinnig.*

Ik schyn by u te fluistren?

Guit! zo ik driftig word, zal ik je leeren luistren!

JAGO.

Ik luisterde ook, mynheer!

GRIMALDO, *met eene harde stem.*

Waarzo? naar wien? naar wat?

JAGO.

Dáár, by die tafel, waar ik my verscholen had.

Gy denkt misschien, signor! hier veilig te overnachten:

Jawell! ik zeg het u, ban dat uit uw gedachten:

De roovers zyn hier t'huis.

GRIMALDO, *zeer verwonderd.*

De roovers? Jago! spreek!

JAGO.

Terwyl ik door een reet van deze zaal deur keek,

Zag ik Lauretta staan, die bezig was met praten,

En, wat het ergste was, met zich te zoenen laten

Van hem, die t'ochtend hier gelyk lakei verscheen.
 Wip! sluip ik door de deur, en kruip dáár zagties heen,
 En hou my stil, en gluur, en hoor met bei' myne ooren:
 Wat denkt nu wel mynheer dat ik heb mogen hooren?

FLORENTINA.

Dat gy een zotskap zyt!

JAGO, *die haar niet verstaat.*

Wat blijft mejuffer?

GRIMALDO.

Is

De inleiding haast ten cinde, eer ik myn zinnen mis?

JAGO.

Ik gluur en luister dan, en, daar ik gluur en luister,
 Verneem ik van een bosch, van roovers in het duister,
 Van valsche namen, van verkleeding, en zo meer;
 Men noemt ons duidlyk, my, Belmonti, u, mynheer!
 'k Hoor dat het droevig kort zal met ons drieën duren,
 En wy reeds zyn vermoord van avond vóór tien uren.
 «De graaf is niet de graaf»: dát kon me niet ontgaan;
 «Pasquin is niet zyn knecht»: dát heb ik klaar verstaan;
 De schurk, die met Laurette in vryheid dacht te spreken,
 Riep, daar hy Jago noemde: „Ik zal den hals hem breken!”
 Signor Grimaldo! och! vrees hier voor plundersaars!
 De landheer en zyn knecht zyn roovers, moordenaars;
 Laurett' spant met hen saam', ik moet het vast vertrouwen;
 'k Geloof, men zal met ons reis duchtig bruiloft houèn;
 't Zal met ons allen hier „goè nacht!” zyn, op één' sprong,
 En....

GRIMALDO.

Scheid ge 'er noch niet uit, vervloekte lastertong?

JAGO.

Ik, basterthond, mynheer? 'k Was altyd trouw en eerlyk,
Ik hoor somtyds verkeerd, want doofheid plaagt me deerlyk;
Maar 'k hoor toch wat ik hoor.

FLORENTINA, *laghende.*

Voortreflyk aangemerkt!

GRIMALDO.

Hebt gy hier onlangs niet een groot rumoer bewerkt,
Zó, dat de bureu zelfs verlegen moesten raken,
Toen onze keukenmeid, die niet wist vuur te maken,
Gramstoorig vroeg, „of al de vóorraad was verbrand?”
Toen riepje: „Brand!”

JAGO.

Dat's waar; maar 'k was toch by de hand.

GRIMALDO.

Je waart een groote gek, en 't geen je thans durft snappen
Is wel het ergst van all', gaat boven alle grappen:
Je scheld mynheer den graaf en zyn' bediende, ó guit!
Niet slechts voor roovers, maar voor moordenaren nit!
Waaróm? Omdat je alleen ten halve weet te hooren.
Indien je iets méér vertelt, wryf ik je zéker de ooren;

Hard schreeuwende.

Zeg eens, verstaje dat?

JAGO.

'k Ben dan een leugenaar?

GRI-

GRIMALDO.

Ja! en de grootste schoft, de snoodste lasteraar.
'k Weet niet wat my weêrhoud de ribben u te smeeren!

FLORENTINA.

Ei, vader! 't past veelêer met hem den gek te scheeren.
Gy ziet, die arme knecht is in de war gebracht.

GRIMALDO, *vinnig.*

Spreekt ge óók my tegen?

JAGO.

Och! word zó myn trouw verdacht!

Ik zeg noch ééns, het zyn twee fielten die hier kwamen,
En zéker spannen zy met andre fielten samen:
Signor! 't is een komplot....

GRIMALDO, *in woede.*

ô Duivel, die my sart!...

Hy krygt een' stok, en dryft Jago de deur uit.

Voort! scheer je naar den stal!

JAGO, *wegvlugtende.*

Dat loon is al te hard!

A G T S T E T O O N E E L.

GRIMALDO, FLORENTINA.

GRIMALDO.

Die rekel had byna my driftig kunnen maken,
Door zyn verbruid gesnap van ongeloofbre zaken.
'k Ben, ondertusschen, bly' dat onze landheer niet
Bewust is van de smaad die hier hem is geschied:

De graaf een roover! en Pasquin zyn medemakker!...
Nu lagch ik zélf 'er om....

Naar de deur gaande.

ô Eervergeten rakker!

Kom weêr met logens aan! of ik je ook rossen zal!

FLORENTINA.

Denk maar niet meer, papa! aan zulk een zot geval.
De lompert meende 't goed, schoon doofheid hem deed dwalen.
Laat ik, op myne beurt, u meê wat nieuws verhalen:
Mynheer de graaf is sterk op my verliefd.

GRIMALDO, *spottende.*

Zo waar!

FLORENTINA.

En hy mishaaft my juist ook niet, papa!

GRIMALDO, *als voren.*

Dat's raar!

FLORENTINA.

Ik zeg de waarheid.

GRIMALDO.

Best! ik wil 't ook wêl gelooven!

En hy?

FLORENTINA.

Zyn liefdedrift gaat alle drift te boven.

GRIMALDO.

En gy?

FLORENTINA.

Ik wou dat hy geen landheer waar'.

GRIMALDO.

Ho, ho!

En hy?

FLORENTINA.

Myn mindre staat verscheelt hem niet.

GRIMALDO.

Zo, zo!

En gy?

FLORENTINA.

Ik zeide hem, dat groote heeren vleijen.

GRIMALDO.

En hy?

FLORENTINA.

Dat hy 't goed meende, en my niet wou verleiden.

GRIMALDO.

En gy?

FLORENTINA.

Ik, vader!... ik ontroerde, en ik vertrok.

GRIMALDO.

Zeg, Florentina! ziet gy wel deez' fraaijen stok?
Beschouw hem maar ter deeg.

FLORENTINA.

Wat wilt gy hiermee zeggen?

GRIMALDO.

Dat ik hem over dwars zal op je' ribben leggen,
Indien ge ooit naar 't gevlei van graaf Belmonti hoort:
Gy weet, Grimaldo houd in zyn beloften woord!

FLORENTINA.

Maar, vader! is 't myn schuld, dat ik hem kan behagen?
Dien ik den landheer ook geen achting toe te dragen?

GRIMALDO.

Ja, ja! wy weten wel hoe 't met die achting gaat!
Een heer van zyn geboorte, een meisje van uw' staat,

Zie

Zie daar hetgeen, voorwaar, een schoon verbond moet geven!
Begeert ge op dit kasteel als zyn maitres te leven?

FLORENTINA, *beschaamd.*

♫ Foei, papa!...

GRIMALDO, *hevig.*

Zo hy uwe eer belaagt, my sart,
Ik dryf, recht Itaaljaansch, een' moordpriem hem in 't hart!

FLORENTINA.

Gy doet my schrikken!... Neen! hy wil myne eer niet krenken,
Maar heeft beloofd... Hy komt. Blyf toch zyn' rang gedenkent

N E G E N D E T O O N E E L.

GRIMALDO, FLORENTINA, PASQUIN.

PASQUIN, *by het inkomen, Florentina gewaar wordende.*

Dáár gaat myn zon weér op, en voort is 't helder dag.
Grimaldo! zeg my eens, hoe toch of 't wezen mag,
Dat gy, die altyd grynst, en knorrig zyt en vinnig,
Een dochter hebt verwekt, zó vryndlyk en aanminnig?
Ik vraag, wanneer ik hier dit groot verschil bespeur,
Waart gy, eerst jonggetrouwd, licht beter van humeur?

GRIMALDO, *gebelgd.*

Hoe, monsignor!...

PASQUIN.

Nu, nu! wees maar niet zó boosaartig;
Vergeet niet wie ik ben, wanneer ik my verwaardig
Te schertsen met den geen dien ik myn' minder' acht.
Indien ik waar' bedeed met vorstelyke magt,

Gy

Gy zoud myn hofnar zyn, ó puik der knorrersbazen!
 'k Zou vreemde ambassadeurs doen zwygen door uw razen,
 En myne hofdienaars, zo 'k wierd door hen gebruid,
 Door u deez' dikken stok doen leggen op de huid.

GRIMALDO, *zyn' stok wegzettende.*

Vergeef, hoogedel heer! indien het u mogt hoonen,
 Dat ik dus, voor uw oog, my dorst gewapend toonen:
 Het krenkte wel 't ontzag; dan, ('tbleek my reeds vóórlang,)
 Veel' menschen houd men slechts door stoksmeer in bedwang.

PASQUIN.

Vaak heult een meesterknecht zyn' meesters onderzaten.

Florentina aanziede.

Zo ik bezitter waar' van de uitgestrekste staten,
 Al had ik een serail gelyk de Groote Heer,
 Ik koos tot myn vermaak één voorwerp, en niet méér;
 'k Zou zéker myn sultane ook Florentina noemen...
 En waaröm, intendant! zou ik het noch verbloemen?

Op Florentina wyzende.

Zy, zy is die sultane, om wie uw landheer kwynt,
 Zy, die zyn' eetlust, zyn gezondheid, ondermynt,
 Zy, die hem vangt in 't net door hare toverstreken...

Hy wyst op zyn hart.

Hiér heeft ze my geprikt; hiér, hiér blyft de angel steken.
 Voel maar, heer intendant! hoe sterk het hart my slaat.
 De wond' blykt klaar genoeg: geef tot genezing raad!

FLORENTINA, *ter zyde.*

Och! ik ben zó beschaamd!...

GRIMALDO.

Heer graaf! waartoe dat spotten?

PASQUIN.

Dat my de duivel haal', zo ik u wil bedotten!
 Haar schoonheid heeft op my zó wonder groote kracht,
 Dat ik haar lief bezit méér dan myn graafschap acht.

GRIMALDO.

Dat's alles mooi en wél; maar ik zal nooit gedoogen,
 Dat dus myn dierbaar kind geschandvlekt zy in de oogen
 Van alle brave liên; en, zo ik driftig word...!

PASQUIN, *op een' hoogen toon.*

Grimaldo! weet gy wel met wien gy spreekt?

GRIMALDO.

Verdord!

Dat weet ik, monsignor! maar 'k meen niets toe te geven.

PASQUIN.

Ik geef u 't afscheid, hoorje? als gy me durft weêrstreven.

GRIMALDO, *met bedaardheid.*

Ik neem myn afscheid.

Tegen zyne dochter.

Kom!

*Zy willen vertrekken.*PASQUIN, *hem te rug roepende.*

Grimaldo!

GRIMALDO, *met zyne dochter wederkomende.*

Edel heer?

PASQUIN.

Ik stelde u op de proef: gy zyt een man van eer.

Geef my de hand. Hoor toe: wilt gy myn vader wezen?

GRIMALDO.

Op welk een wyze?

PASQUIN.

Uw kind word door my uitgelezen

Tot myne gemalin, te weten, als zy 't wil.

FLORENTINA.

Ik bid noch eens, heer graaf! bedenk ons rangverschil.

GRIMALDO.

Gewis: de waereld zou mynheer den graaf begekken,

Ging hy een echtverbond, zó ongelyk, voltrekken.

PASQUIN, *trotsch.*

Een man gelyk ik ben lagcht met de waereld vry.

Uw dochter, ben ik graaf, word toch gravin door my.

GRIMALDO, *ter zyde.*

Myn dochter een gravin! en ik eens graven vader!

PASQUIN, *ter zyde.*

Ik heb myn' man al beet!

GRIMALDO.

Vergun dat ik my nader

Bedenk, hoogedel heer! op dit gewigtig stuk.

PASQUIN.

Goed! maar slechts één half uur verdraag ik myn geluk.

Zal Florentina my niet in myn hoop doen falen?

FLORENTINA.

Ik zal tot vaders wil my gantsch-en-al bepalen.

GRIMALDO.

Dat is zó als 't behoort. Mynheer de graaf! gedoog,

Dat wy ons, tot zolang, verwydren uit uw oog.

Hy vertrekt met Florentina.

TIEN-

T I E N D E T O O N E E L.

PASQUIN, *hen naziende.*

Hovaardige intendant! 'k zal u noch méér betrekken;
 Schoon ik uw kieschheid acht, ik moet uw' waan begekken.
 Gy, die gewis uw kind zoud weigren aan Pasquin,
 Zult, tegen wil en dank, zyn schoonpapa toch zyn.

Einde des tweeden bedryfs.

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

FLORENTINA, tamelyk zwierig gekleed, LAURETTA.

FLORENTINA.

Doe toch vooräl uw best in 't geen is vóórgeschreven,
Om 't leest van onzen graaf deez' avond glans te geven,
Lauretta! en maak staat dat hy 't erkennen zal.
'k Meen ook te schittren, aan den disch en op het bal;
'k Wil all' de freules uit deez' omtrek, all' de vrouwen,
Afgunstig op dien zien, als zy my dáár aanschouwen,
Doch minder door myn' zwier, dan door myn' hoogen staat.

LAURETTA.

Hoe dat, mejuffer?

FLORENTINA.

Hoor, doch maak hiervan geen praat:
Licht zult ge t'avond my als uw gravin begroeten.

LAURETTA, lagchende.

Wel heden, juffer!...

FLORENTINA.

ó! Gy moogt uw' lagchlust boeten:

De landheer is op my zó sterk verliefd geraakt,
Dat hy zyn' eedlen rang om myn bezit verzaakt,
En vurig wenscht, met my in 't echtverbond te treden.
Myn vader heeft alleen dit niet gestemd tot heden;
Maar 'k twyfel niet in 't minst dat hy 't wel toe zal staan:

E

Mer

Met trotschheid.

Kind! zie my dus alreë voor uw gebiedster aan,

LAURETTA.

Maar, juffer!

FLORENTINA, *als voren.*

In 't vervolg kunt gy „mevrouw” wel zeggen.

LAURETTA.

Mevrouw! gelief dan toch my duidlyk uit te leggen,
Wat landheer, of wat graaf, met u in d'echt wil treên.

FLORENTINA.

Onnoozle meid! de graaf die heden hier verscheen.

LAURETTA, *ter zyde.*

ô! Dat's Pasquin!

Overluid.

Ja! nú weet ik het wel te vatten:

Mevrouw! gy lieft den graaf om zyn geboorte en schatten.

FLORENTINA.

Een weinig óók, Laurett'! maar om hemzelve noch méér,
En ik beminde hem, al waar' hy geen groot heer.

De liefde let veel méér op geest- en ligchaamsgaven,
Dan dat ze aan rang en schat de harten zou verslaven:
Zó kiesch denkt ook myn ziel. Belmonti won my 't meest
Door zyn behaaglykheid van houding en van geest.

LAURETTA.

Zodat, al waar' hy dan in lager staat geboren...?

FLORENTINA.

Hy echter Florentine als heden zou bekoren.

LAURETTA.

Je bent heel sterk verliefd, mevrouw! dat hoor ik klaar.

FLORENTINA.

Wy wierden 't beiden straks, by 't aanzien van elkaër;
Twee harten, die natuur heeft voor elkaër besproken,
Zyn 't eigenst oogenblik door ééne vlam ontstoken.

LAURETTA.

Dat's mooi gezeid! maar ik, wat plomper van natuur,
Ik vergelyk de min by 't smeulend keukenvuur:
Twee houten, in dat vuur gelegen naast elkander,
Gaan, langzaam aan, in vlam, en 'teen brand door het ander.

FLORENTINA.

Dat is gewoone liefde, en zy is ook zó ras
Verteerd en uitgedoofd als 't hout verbrand tot asch.
Lauretta! neen, myn min, die verr' haar gaat te boven;
Laat zéker door geen tyd haar' vuurgloed ooit verdooven;
Hoor: als ik met den graaf getrouwd ben, zal ik u
Daarom niet minder zyn genegen dan tot nu.
Gy zult, als kamenier, my kappen en my kleeden.

LAURETTA.

Dát zal een pret zyn!

FLORENTINA.

Wees, by voorraad, wél te vreden;
Gedraag u met verstand en met bescheidenheid.
Laat ons den tyd nu niet verpraten, beste meid!
Ga naar de groote zaal; schik 't all' dáár naar behooren;
Licht dat zy, deze nacht, tot danszaal word' verkoren;
Indien 't in de open lucht wat al te koel mogt zyn.

LAURETTA, *diep neigende.*

Mevrouw! je' dienaress!

Zy gaat door eene zydeur heen.

T W E E D E T O O N E E L.

FLORENTINA, PIÉTRO.

FLORENTINA, *tegen Piétro, die door de achterdeur
binnentreed.*

Wien zoekt gy hier, Pasquin?

PIÉTRO.

Mejuffer! 'k wilde graag myn' heer en meester spreken.

FLORENTINA.

Die is niet hier.

PIÉTRO, *rondziende.*

Wel neen: waar zou hy zich verstecken?

Die arme graaf!

FLORENTINA.

Hoe dan?

PIÉTRO.

Hy zal noch zyn verstand

Verliezen, komt men niet tot blussching van den brand.

FLORENTINA.

Den brand?

PIÉTRO.

Van binnen, dáár, juist aan de linkerzyde,

Waar 't hart zit. Och! dat hem de dood van pyn bevryde!

FLORENTINA.

De dood! Wel foei, Pasquin! verlangt ge uw' heers gemis?

PIÉTRO.

Neen; maar ik merk dat hy ruim half gestorven is.

'Er moet een Florentine, een zekre schoone, wezen,

Die, door haar toverkunst, zyn zinnen mogt belezen,

En

En aan het hollen bragt: althans, een poos geleên,
 Ging hy, in diep gepeins, kort langs den vyver heen,
 Met rollende oogen, met afgrysyk woeste blikken,
 Ja met een naar gelaat, dat kindren zou verschrikken;
 Hy riep: „ô Florentine! ik word door u vermoord!”
 En sprong...

FLORENTINA, *ontsteld.*

In 't water?

PIÉTRO.

Neen! te rug, en stapte voort.

FLORENTINA.

Komt gy, mynheer Pasquin! om my hier wat te kwellen?

PIÉTRO.

Geenszins, mejuffer! maar wat bruit u myn vertellen?

FLORENTINA.

Ik ben die Florentine, en mooglyk spoedig méér.

PIÉTRO.

Ei, ei! zo zyt gy dan dat liefje van myn' heer?

FLORENTINA.

Wat min' gemeenzaamheid zou u niet kwalyk voegen.

Hoor: myn nieuwsgierigheid kunt gy hier vergenoegen?

Heeft, in Milaan, of wel in eenige andre stad,

Uw heer, die reisde en trok, nooit minnares gehad?

PIÉTRO.

Voorzeker! overäl, en dat wel by douzynen.

FLORENTINA.

Dit staat my tegen.

PIÉTRO.

Hoe! kan dit een wonder schynen?

Een man als hy, zó hoog gezien by 't algemeen,
Heeft liefjes, groot in keur, en meent 'er toch niet één.

FLORENTINA.

Hy minde 'er dan niet één! ik mag dan vry vertrouwen
Dat my zyn hart verkoos verr' boven alle vrouwen!
ô! Dit bericht, Pasquin! is me inderdaad zó zoet,
Dat ik, die 't gaarn' geloof, het u vergelden moet:

Zy geeft hem eenig geld.

Dáár, drink eens.

Zy vertrekt door eene zydeur.

D E R D E T O O N E E L.

PIÉTRO.

Grooten dank!... Maar, ze is alreë geweken.
Die meid is dolverliefd, dit lyd geen tegenspreken;
Doch velen, die 't óók zyn, méér loos in veinzery,
Verklaren daarómtrent zich niet zó rond als zy.

V I E R D E T O O N E E L.

PASQUIN, PIÉTRO.

PASQUIN.

't I s alles in de weer voor 't vrolykste aller feesten:
En kok en keukenmeid en twintig dienstbre geesten
Zyn bezig, om het drukst, en reppen voet en hand,
En zyn reeds nat bezweet. Mynheer onze intendant
Vloekt, scheld, en raast, en tiert, en draaft het meest van allen;
Hy is daarëven reeds vlak op zyn' neus gevallen,

Toen

Toen hy vier flesschen wyn juist in zyn vuisten had:
 Hy is van 't druivenbloed geheel beverfd en nat.
 Ik, wandlende in den hof, en al dien toestel ziende,
 Ik lagchte, dat ik schudde, omdat een lyfbediende
 Van onzen graaf en heer, zélf graaf en heer in schyn,
 De ziel van al 't gewoel, dat hier ontstaat, mag zyn.

PIÉTRO.

Het kluchtspel is zeer fraai; de ontkenning doet my vreezen.

PASQUIN.

Altyd die vrees! Noch déns, uw huid zal veilig wezen.
 Zo gy in 't allerminst 'er weér iets tegen zegt,
 Jaag ik u daadlyk heen, en kies een' andren knecht.

PIÉTRO, *spottende.*

Nu, monsignor!...

PASQUIN.

Zie zó! dat mag ik liever hooren.

Lang leev' de vrolykheid! zy moet Pasquin bekoren.
 'k Hoop dat dit prachtig feest, den landheer ten gevall',
 Myn bruiloftsfeest metéén tot vóórbo' strekken zal.

PIÉTRO.

Naar 't geen ik flus vernam, durf ik vry zeker stellen,
 Dat niet de lieve bruid het uit zal willen stellen:
 Zy schynt wat haastig, ja zelfs wat jaloersch daarby.

PASQUIN.

Eene Itaaljaansche schoone ontbeert schaars jaloezy.
 Niet enkel Florentine is heimlyk my genegen:
 'k Heb ook haar' vader reeds ten halve best gekregen;
 En... Dáár is onze buur, waarschyndlyk met zyn vrouw.
 Doe, Piétro! weér uw best, en blyf myn' rang getrouw.

BONAVENTURA, mevr. BONAVENTURA,
PASQUIN, PIÉTRO.

BONAVENTURA, *binnentredende.*

Myne arme Béatrix heeft pillen ingenomen,
En kan dus niet van daag hier op vizite komen.

Tegen Pasquin, hem zyne vrouw aanbiedende.

Mevrouw myne echtgenoot'.

Tegen zyne vrouw, haar Pasquin voorstellende.

De graaf Belmonti, heer

Van Villa-rosa, en zo verder.

PASQUIN, *zich buigende.*

Ik heb de eer

Mevrouw Bonaventuur' gelyk haar slaaf te ontmoeten.

Mevr. BONAVENTURA, *diep neigende.*

En ik mynheer den graaf met veel respect te groeten.

BONAVENTURA.

Best! best! hiermeê genoeg. Dat buigen maakt ons krom.

Hy gaat zitten.

PASQUIN.

Ja! menig stedeling is 't reeds vóór d'ouderdom.

Terwyl Piétro stoelen zet.

Neem uw gemak, mevrouw!

Zy zet zich, alsóok daarna Pasquin.

Mevr. BONAVENTURA.

't Moet, inderdaad, ons spyten,

Dat zich ons kind niet meê van haren pligt mogt kwyten.

BONAVENTURA.

Die pillen...

Mevr. BONAVENTURA, *zagt*.

Zwyg toch van uw pillen, lompe bloed!

BONAVENTURA.

Hoe goed een doctor zy, een kok is ruim zo goed.

PASQUIN.

Een doctor en een kok zyn waarlyk kunstgezellen,

Die, door verschil van saus, der menschen maag herstellen.

Mevr. BONAVENTURA.

Ik vind die gedachte nieuw en wonder fraai daarby.

Mynheer schynt zeer geleerd... Mint ge ook de poëzy?

PASQUIN.

Zeer sterk, mevrouw!

Mevr. BONAVENTURA.

Dit tuigt zo van uw' smaak als oordeel:

Al wie de dichtren mint bezit een zielyk voordeel.

BONAVENTURA.

Een lyfelyk voordeel, dunkt me, is twintigmaal méér waard'.

Mevr. BONAVENTURA.

Als ik ten hemel styg, wroet gy als worm in de aard'.

Tegen Pasquin.

Zeg me eens: kan Danto, of wel Tasso, u behagen?

PASQUIN.

Ik heb die heeren niet gekend van all' myn dagen.

Mevr. BONAVENTURA.

Petrarcha is misschien wat beter naar uw' smaak?

PASQUIN.

Petrarcha? Neen, mevrouw! dat is een rare smaak.

BONAVENTURA.

't Zyn Franschen, zo ik meen?

Mevr. BONAVENTURA.

Neen man! 't zyn Itaaljanen.

BONAVENTURA, *zich in zyn' stoel uitrekkende.*

Och! my verscheelt het niet, al waren 't Afrikanen.

Mevr. BONAVENTURA.

Stoor ons dan telkens niet in ons geleerd gesprek.

BONAVENTURA.

Ik heb den drommel van al die geleerdheid!

Mevr. BONAVENTURA, *zagt, hem aanstootende.*

Gek!

Tegen Pasquin.

Misschien bemint de graaf de hoogre wetenschappen?

Natuur- of starrenkunde? of wysbegeerte? of...?

BONAVENTURA.

Grappen!

PASQUIN.

Dat's juist!

Mevr. BONAVENTURA, *tegen haar' man.*

Alweêr!...

PASQUIN.

Mevrouw! myn hoofd' is wat verward;

Want ik ly' in myn' buik ondragelyke smart.

Mevr. BONAVENTURA.

ô Hemel! een koliek? Gy moest u wat verwarmen....

BONAVENTURA.

Neen! om zyn holle maag moest hy zich liefst erbarmen.

Eet, graaf! een goed stuk vleesch: dat's beste medicyn!

PAS-

PASQUIN.

'k Geloof voorwaar, signor! gy hebt gelyk.

Hy roept.

Pasquin!

PIÉTRO, *zich diep buigende,*

Mynheer?

PASQUIN, *gebiedende.*

Koud vleesch, en brood.

BONAVENTURA, *tegen Piétro.*

Breng maar wat ryklyk eten,

PIÉTRO, *een weinig barsch.*

Zeer wél.

PASQUIN, *als voren.*

Gy moet daarby vooräl geen wyn vergeten.

Piétro vertrekt.

Mevr. BONAVENTURA.

Men heeft, mynheer de graaf! alreê my doen verstaan;

Dat gy lang hebt gereisd, en verr' zyt rondgegaan.

PASQUIN.

Dat's waar, mevrouw!

Mevr. BONAVENTURA.

Wie reist vergaêrt veel' kundigheden,
Beschouwt veel' zeldzaamheên, en kent der volkren zeden.

BONAVENTURA.

En spyst doorgaans zeer slecht. Ik hou 't met eigen haard.

PASQUIN.

Bologne is al van ouds, gelyk men weet, vermaard

Om zyn saucyzen, en zó Parma om zyn kazen,

Daar de Appenyne, door hun hoogte, ons oog verbazen...

Ter-

*Terwyl Piétro binnen komt, met een' knecht, die al
het noodige op de tafel plaatst.*

Ik spreek niet graag hiervan in 't byzyn van een' knoccht.

BONAVENTURA.

Dát's een verstandig man!

Zyn oog op de tafel slaande.

Een kostelyk gerecht!

PASQUIN, *inschenkende.*

Het smake u wél, signor! Ik wensch mevrouw gezondheid!

Zy drinken.

BONAVENTURA.

Top, graafje! en dat ik 't meen, bemerk't gy aan myn rondheid,

Zy eten.

Mevr. BONAVENTURA, *tegen Pasquin.*

Uw stamhuis, in zoverr' men 't wierd by ons gewaar,
Moet reeds vry oud zyn.

PASQUIN, *etende.*

Ja! ten minste duizend jaar,

Mevr. BONAVENTURA.

Dán mag myn hooge stam het toch in oudheid winnen.

PASQUIN, *drinkende.*

'k Geloof het.

Mevr. BONAVENTURA.

'k Breng niet klaar zyn' oorsprong my te binnen;
Nochtans, toen Rome eerst wierd door Romulus gebouwd,
Was myn geslacht reeds dáár.

BONAVENTURA, *met een' vollen mond.*

Dat's dan afgrysyk oud!

Mevr.

Mevr. BONAVENTURA.

En aadlyk.

BONAVENTURA, *al etende.*

Dit wildzwyn niet minder, by myn zolen!

Drinkende.

Uw vóorgeslacht, mevrouw!

Mevr. BONAVENTURA, *gebelgd.*

Uw logge herssens dolent!

PASQUIN, *etende.*

Hoe smaakt het u, mynheer?

BONAVENTURA, *insgelyks.*

Best! heerlyk!

PASQUIN.

En die wyn?

BONAVENTURA, *drinkende.*

Excellentissimo!

PASQUIN, *insgelyks.*

Geef noch een flesch, Pasquin!

BONAVENTURA.

Noch twee!

Piétro gehoorzaamt.

PASQUIN.

Heel goed gezeid: wy moeten vrindschap drinken.

BONAVENTURA.

De vrindschap is myn lust, vooräl by 't glazenklinken.

Klinkende.

Zolang ons leven duur'! verstaje, beste maat?

Zy drinken.

Mevr.

Mevr. BONAVENTURA, *die Pasquin gedurig met veel opmerking heeft beschouwd, ter zyde.*

Bedriegt zich dan myn oog? of is hy 't inderdaad?

Overluid.

Heer graaf! vertel my eens wat ik wel wilde weten:
Hebt ge ook niet in Florence uw' tyd met vreugd gesleten?

PASQUIN, *zonder veel acht te geven.*

Jawel, mevrouw!

Mevr. BONAVENTURA, *listig.*

En hoe geviel u 't schouwtooneel?

PASQUIN.

Slecht.

Mevr. BONAVENTURA, *als voren.*

Naamt ge 'er niet somtyds aan treurspelrollen deel?

PASQUIN, *verrast.*

Hoe! ik, mevrouw!... Wat meent ge?... Ik, zulke grappen plegen!

Mevr. BONAVENTURA.

Wis hield ge, om wulpsch vermaak, uw' naam en rang verzwe-

Zo ik geheugen heb van 't voorval dáár ter steê, (gen.

Waart gy de dwingland, in het treurspel MEROPÉ (*),

En floot men u braaf uit.

PASQUIN, *met een' gedwongen lagch.*

Mevrouw! ik bid verschooning:

'k Ben wel een echte graaf, maar niet een treurspelkoning.

Mevr. BONAVENTURA, *spottende.*

Nu, nu! beken het maar: het heeft geen misdaad in.

PASQUIN

(* Men bedoelt hier de Italiaansche MEROPÉ, van Scipio Maffei.

PASQUIN, *driftig zyn glas uitdrinkende, en zyn
stoel omwerpende.*

Zy zyn alle drie opgestaan.

Dat's een belediging, mevrouw houtvesterin!

BONAVENTURA, *noch etende.*

't Is waar.

PASQUIN, *die zyn' hoed opzet.*

En gy, signor! moet my voldoening geven.

BONAVENTURA, *zeer ontsteld.*

Wie? ik!...

PASQUIN.

Gyzelf: ik vecht met u op dood en leven!

BONAVENTURA.

Hoe! wilje dat ik my om andren wagen zou?

PASQUIN.

Begceert gy dan, dat ik zou vechten met uw vrouw?

BONAVENTURA.

Ja! breek haar vry den hals! ik zal 't niet kwalyk nemen.

Mevr. BONAVENTURA.

Schaamt gy u niet?...

PASQUIN, *zyn' degen trekkende.*

Allons, heer buurman! niet te teemen!

BONAVENTURA.

Zó met een volle maag! ja 't eten in den mond!...

Wy klonken immers slus op 't vrindelyk verbond?

PASQUIN.

Ik ben en blyf uw vrind, al moet ik u doorbooren.

BONAVENTURA.

Een lieve vrindschap!...

Mevr.

Mevr. BONAVENTURA, *hem aanstootende*

Kom, Sebald! naar behooren!

Wees edelman, en trek!

BONAVENTURA.

Ik doe 't niet! Wel verbruid!...

PASQUIN, *op hem aandringende*.

Als gy niet trekt van leer, stoot ik u dóór de huid!

Wyl gy gewapend zyt, moogt gy geen troef verzaken.

BONAVENTURA, *te rug deinzende*.

Maar, vriendje! ik heb noch nooit geschermd dan met myn

PASQUIN.

(kaken.

Dat's niets: uwe eerste proef word dan een méesterstuk.

BONAVENTURA.

Wat baart een vrouwentong al twist en ongeluk! (heid...

Eén woord sticht brand, wanneer men 't opvatin verkeerd-

Zyn' hartsvanger langzaam uithalende, met een' zucht.

Zie daar dan!

Tegen zyne vrouw.

ó Vervloekt! dát komt van jouw geleerdheid!

Mevr. BONAVENTURA.

Flink, lieve man!

PASQUIN, *zich in postuur stellende*.

Zie zó! dit is gelyk 't behoort.

BONAVENTURA.

'k Roep moord, indien je steekt; ik roep 't, waarächtig!...

Hard schreeuwende.

Moord!

PIÉTRO, *uitschaterende in lagchen*.

Hou op, signor! gy bloed! gy kunt niet langer vechten!

Hy

Hy plaatst zich tusschen beiden.

Vergunt dat ik deez' twist, mynheeren! moog' beslechten.

Z E S D E T O O N E E L.

DE VORIGEN; GRIMALDO, eenige BEDIENDEN.

GRIMALDO, *driftig inkomende en vallende.*

Wat is hier voor geweld? Wie schreeuwt zó onbezuisd?
Hoe, heeren! 't bloote staal glimt in uw beider vuist!

Kan 't zyn dat gy elkaer bestookt hebt met den degen?

BONAVENTURA, *met trotschheid.*

Ja! 'k heb geduëlleerd!

PIÉTRO, *spottende.*

En ook een wond' gekregen!

BONAVENTURA, *zich beziende.*

Waarzo dan toch?

PIÉTRO.

Vlak boven 't voorhoofd, waarde heer!

BONAVENTURA.

ó Schelm!...

PASQUIN, *dreigende.*

Wat méér ontzag, Pasquin! of 'k stoot u méer!

Tegen Bonaventura.

Gy zyt een dapper man, dit lyd geen tegenspreken!

BONAVENTURA, *die zyn zydgeweer opsteekt.*

Dát ben ik!

PASQUIN.

En nochtans moet ik den hals u breken,

Zo gy niet straks bekend, dat ge ongelyk gehad

En my door lastertaal hebt in myne eer beklad.

BONAVENTURA.

Maar, vriendlief! 't is myn vrouw die 't leven dan moet derven.

PASQUIN.

ô! Man en vrouw zyn één: gy dient voor haar te sterven.

Mevr. BONAVENTURA.

Zeer billyk!

BONAVENTURA.

Ik bedankje!

PIÉTRO, *ter zyde.*

ô Welk een teder paar!

PASQUIN.

Beken, signor! dat gy, als praatziek logenaar,
 Ten onrecht' hebt verteld, dat ik met kunstigenooten
 Gespeeld heb in Florence, en dáár ben uitgesloten.

BONAVENTURA.

Graag! 'k trek myn woorden in, die ik niet heb gezegd!

PASQUIN.

'k Hoop daarénboven noch, dat ge aan Pasquin, myn' knocht,
 Omdat hy flus ons scheidde, een goede fooi zult geven.

BONAVENTURA.

Met al myn hart!

Hy geeft Piétro zyne beurs.

Zie daar, voor 't redden van myn leven!

PIÉTRO, *zich diep buigende.*

Wél dank, hoogedel heer!

PASQUIN, *zyn' degen opstekende.*

'k Heb reên voldaan te zyn:

Wy zyn weêr vrienden, en bevesten 't met deez' wyu.

Mc-

Mevrouw Bonaventuur' zal, hoop ik, hierin deelen?

Hy schenkt de glazen vol.

MEVR. BONAVENTURA.

ô Ja!... 'k Heb zeker my vergist omtrent uw spelen.

Zy drinken alle drie.

BONAVENTURA.

Dat's beter naar myn' zin: 'k zie liever wyn dan bloed;

GRIMALDO.

Wat is Bonaventuur' een man van eer en moed!

PASQUIN, *deftig.*

Mynheer myn intendant! is haast de maaltyd vaardig?

GRIMALDO.

Zo daadlyk, monsignor!

PASQUIN, *tegen Bonaventura en zyne vrouw.*

Beminlyk paar! gewaardig

U de eer my aan te doen van 't komen aan myn' disch;

MEVR. BONAVENTURA, *diep neigende.*

Te veel beleefdheid, graaf!

BONAVENTURA.

Neen, neen! hy kan niet mis!

Tegen Grimaldo.

Vrind! wys ons de eetzaal maar. De drommel mag my plagen;

Zo 't niet de schermeschool is die 't best my kan behagen!

PASQUIN.

Grimaldo! lei mynheer met zyne gemalin,

Inmiddels ik hen volge, alvast ter eetzaal in.

'k Heb hier noch met Pasquin een enkel woord te spreken:

BONAVENTURA.

Toe, repje dan toch, graafje! Aan my zal 't niet ontbreken
Te toonen dat myn maag de vrindschap houdt in stand.

Hy vertrekt, met zyne vrouw en Grimaldo.

De bedienden nemen de tafel af.

Z E V E N D E T O O N E E L.

PASQUIN, PIÉTRO.

PASQUIN, *uitblazende.*

V erwenschte MEROPÉ! vervloekte dwingeland!
Ik wist ter naauwernood my uit uw' klaauw te redden!
Oef!

PIÉTRO.

Dat ge 'er dóór zoud slaan, dorst ik vóór'af al wedden.

PASQUIN.

Die hooggeleerde vrouw is wél een satansch wyf!

PIÉTRO.

Sebaldo heeft aan haar een kostlyk tydverdryf!

PASQUIN.

Het is noch niets, als zy vervolgens maar wil zwygen.

Ik moet haar, door gevele, zien op myn zy' te krygen.

PIÉTRO.

Schenk haar wat ryklyk wyn...

PASQUIN.

Hoe, Piétro! zyt gy dol?

'k Bragt zéker, door den wyn, haar hoofd noch méér op hol;
Haar tong wierd gantschlyk los. Ik wacht my, haar te ontvon-
Een vrouw snapt reeds genoeg, al is zy niet beschonken. (ken.

PIÉ-

PIÉTRO.

Maar, hoe dan toch...?

PASQUIN.

Ik vlei, gelyk ik zeg, haar' smaak,

Opdat ik haar verschalk', haar' geest bezwymeld maak'.

Intusschen moet ik ook myzelv' te dwingen weten:

Ik had daareven schier myn landheersrol vergeten,

Toen my het druivensap recht onbezorgd deed zyn.

Ho! Mahomet verbood met veel verstand den wyn.

Hoor, Piétro! zo ik weér myzelveu mogt bedriegen,

My als Pasquin gedroeg, moet gy 't my heeten liegen:

Speel altyd „monsignor!“ „heer graaf!“ „uwe edelheid!“

En... Florentina komt. Ga, handel met beleid.

*Piétro, Florentina ziende, kuscht Pasquin de hand,
en vertrekt.*

A G T S T E T O O N E E L.

FLORENTINA, PASQUIN.

FLORENTINA, *ter zyde.*

Dáár is de graaf!... Myn hart klopt sterker dan te voren!

PASQUIN.

Lief voorwerp, dat myn oog als Flora mag bekoren!

Wint boven al 't gebloemt' de roos een' ieders lof,

Gy zyt de schoonste roos uit dezen rozenhof (*).

FLO-

(*) Toespeling op den naam van Villa-rosa.

FLORENTINA.

Men hoort wel dat de graaf, in vleijery bedreven,
Gewoon is in den kring van groote liên te leven.

PASQUIN.

ô! Dat ik u niet vlei, bewyst uw aanschyn klaar;
Maar dat ik daaglyks leef by groote liên, is waar:
'k Hoor dikwyls hen tot my al zeer gemeenzaam spreken.,.
Dan, laat ons, als men zegt, hierby een speldje steken.
Zo vaak ik u aanschouw, voegt my dat ik me ontwen
Een man van staat te zyn, wyl ik uw dienaar ben.

FLORENTINA.

Ik ben uw dienaressc, en mag niet méér begeeren.

PASQUIN.

Necn, neen! als koningin moogt gy myn hart beheeren,
Haar by de hand vattende.

Zeg my, ô Florentine! ô ziel van myne ziel!
ô Klip van myne rust, waaröp myn levenskiel
Te berste stooten zal, indien gy haar, voor 't woeden
Der zee, door 't anker van de hoop niet wilt behoeden!
Zeg my, of uw papa, myn loods in dit geval,
Haar in de haven van uw goedheid sturen zal?

FLORENTINA.

Dit is voor my te hoog, te dichterlyk gesproken.
't Heeft myne jeugd, heer graaf! aan les noch raad ontbroken;
Maar 'k heb my niet gewend aan zulke hoofsche taal.

PASQUIN.

Myn studie maakt weléens dat ik wat hoog verdwaal.
Dus kort en goed: heeft reeds myn intendant, uw vader,
Uw hand my toegestaan?

FLO-

FLORENTINA.

Hy overweegt noch nader

Een zaak van dat belang, doch schynt u wélgezind.

PASQUIN.

En Florentina?

FLORENTINA, *met bedeesdheid, zich afwendende.*

Vreest... dat ze u te veel bemint!

PASQUIN, *die zich aan hare voeten werpt,
en hare hand kuscht.*

ô Vreugd! dit maakt myn rol verr' boven roem verheven;

Dit is het schoonst tooneel van myn geheele leven!

GRIMALDO, *achter het tooneel roepende.*

Pasquin! hei, schurk Pasquin!

PASQUIN, *driftig opspringende, en naar de
deur loopende.*

Ja, ja! ik kom, ik kom!

FLORENTINA, *hard lagchende.*

Heer graaf! wat toch hegint ge?

PASQUIN, *ter zyde.*

ô! Dat was duivels dom!...

Te rug komende, en zich herstellende.

't Verstand was daar op hol, maar 't mogt als spoedig keeren;

'k Heb zulke buijen méér: dat komt van 't sterk studeeren;

Als ik die vlagen heb van een' verwarden geest,

Verbeeld ik my, voorheen Pasquin te zyn geweest.

FLORENTINA.

Dat's aartig!

PASQUIN.

Ja! noch laatst mogt dit zó verre komen,

Dat ik, die, in Milaan, een huurkoets had genomen;
Om van een groot concert naar huis te rug te gaan,
Niet in het rydtuig klom, maar achteröp ging staan.

FLORENTINA.

En uw Pasquin?

PASQUIN.

Die riep: „Heer graaf! kom naar beneden!
„Ik ben Pasquin. Tree in! Ik moet die plaats bekleeden.”
’k Bezou me, en reed toen voort, by algemeen gelagch.,

Op een’ verliefden toon.

Doch is ’t wel wonderbaar, dat, op deez’ blyden dag,
My uw betovrend oog een duizling doet bekomen,
Alsöf ik wat te véél had uit de flesch genomen?
’k Bespeur het al te klaar, ’k erken het tegen dank,
Dat liefde ons dronkner maakt dan de allersterkste drank.

FLORENTINA.

Mynheer! ’k mogt nooit voorheen de taal der liefde hooren;
’k Weet niet of ze ons verstand tot dwaasheid aan kan spooren;
Maar ik gevoel te wél, (’k waag dees bekenenis,)
Dat zy de rust van ’t hart niet zeer bevordrend is.

Zy gaat heen.

N E G E N D E T O O N E E L,

PASQUIN.

Zy zal de myne zyn! Haar min is my gebleken!...
Wel drommels! ’k had daar flus byna myn spel verkeken,
Op ’t hooren dat myn naam zó deftig wierd begroet....

EEN

EEN BEDIENDE, *inkomende.*

Heer graaf! 't genodigd paar wacht u aan tafel.

PASQUIN.

Goed!

Signor Bonaventuur! gy moogt myn' geest vermaken,
Tot Florentinaas gunst my zoeter vreugd doe smaken.

*Hy vertrekt, door den bediende gevolgd, wiens hoed
hy hem van het hoofd heeft gerukt en op den
grond gesmeten.*

Einde des derden bedryfs.

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

GRIMALDO, PIÉTRO.

GRIMALDO, *Piétro naloopende, die, met een bord met vleesch in de eene, en eene flesch wyn in de andere hand, voor hem vliegt.*

Hier, schobbert! kaapt gy stout van onder onze hand
Den wyn en 't vleesch zó weg? Ik ben hier intendant,
En dien dus billyk zorg voor 's meesters goed te dragen,
Zet daadlyk alles neêr, of 'k geef je rottingslagen!

PIÉTRO, *het vleesch en den wyn op de tafel zettende.*
Dáár staat het! maar ik zal gaan klagen aan myn' heer,
Dat gy me onthoud...

GRIMALDO, *hem dreigende.*

Eilieve! ik bid, zeg dit eens weêr!...

Je zult je' deel van spyz' met de andre knechts bekomen,
Zodra de tafel van den graaf is afgenomen,
En eerder niet, versta je? Ik hou dit voor een wet,

PIÉTRO.

'k Ben kamerdienaar, en op 't punt van eer gezet:
Met geen gemeene knechts moet gy me dus vermengen.
Mynheer Grimaldo! hoor, 'k wil hier geen smaad gehengen,

GRIMALDO, *schimpende.*

Signor Pasquin! ik vraag u wél vergiffenis,
Zo 'k voor uw' hoogen rang een weinig eerbied mis!

Uw

Uw kamerdienaarschap moog 't my niet kwalyk nemen,
 Dat ik haar wedervroeg hetgeen ze ons dorst ontvreemen!
 Of dat ik haar weléedle, als 't voorviel andermaal,
 Hier op eene oorvyg, van de beste soort, onthaal'!

PIÉTRO.

Gy pleegt toch óók, (en 't is by ons bekend,) voordezen
 In graaf Belmonties huis niets dan lakei te wezen.

GRIMALDO, *driftig.*

Dat is een leugen, schurk! zo dikwyls 't word gezegd:
 'k Was kamerdienaar, ja, maar geen gemeene knecht;
 Ook is 't zó lang geleên, dat ik 't schier heb vergeten.

PIÉTRO.

Gy ziet dus wel, mynheer! 'k mag u konfrater heeten.

GRIMALDO, *als voren.*

Beproof dat, zo je durft: of ik je helpen zal!...

Zagtzinniger, en met geveinsde vriendelykheid.

Hoor eens, Pasquintje! indien gy zwygen wilt, vooräl
 By onzen landheer, van hetgeen ge daar deed hooren,
 Is u door my, tot loon, een mooi present beschoren.
 De graaf begeert myn kind, want hy is dol van min,
 (Maar zeg 't aan niemant toch!) tot zyne gemalin:
 Indien hy nu vernam, dat my voorheen zyn vader
 Tot kamerdienaar had, bedacht hy licht zich nader,
 En wierd 'er van zyn' echt met Florentina niets...

Hem naar de tafel wyzende.

Neem uw gemak, myn beste! ei toe! gebruik toch iets!

Verlangt gy beter? Spreek! beveel! 'k zal u geryven.

Wy zyn nu winden, en wy moeten winden blyven:

Gy

Gy zyt een braaf persoon, en zulken min ik zeer.

PIÉTRO.

'k Bedank u: ik ben thans myn' oetlust kwyt, mynheer!

GRIMALDO, *eene snuifdoos uithalende.*

Dat spyt me! Snuif dan eens: misschien zal dit u baten,

PIÉTRO.

ô Welk een schoone doos! Had ik die vol dukaten!

GRIMALDO.

Gy krygt ze, vriend! Nu, snuif!

PIÉTRO.

Gy rekt me al te groen!

Pasquin heeft uw geraad noch geld noch snuif van doen.

*Hy slaat van onder tegen de snuifdoos, dat zy in de
hoogte vliegt, en vervolgens over het tooneel rolt.*

GRIMALDO, *die hem een' klap geeft.*

Zie dáár! dat's voor Pasquin!

PIÉTRO.

Uw mildheid dient geprezen!

GRIMALDO, *die hem weder dreigt.*

Guit! zo ik driftig word...!

PIÉTRO, *naar zyne wang voelende.*

Zou hy 't dan noch niet wezen?

GRIMALDO.

De graaf zal zyn bewust hoe gy 't ontzag verbant....

PIÉTRO, *spottende.*

Dag, kamerdienaar!... dag, nieuwmodische intendant!

Hy neemt bord en flesch van de tafel, en vlugt weg.

T W E E D E T O O N E E L.

GRIMALDO, *stampvoetende.*

o Schelm! durft ge op die wyz' myn vryndlykheid beloonen?...

Hy raapt zyne doos op.

Myn arme snuif!... Wacht maar! 'k zal haast myn magt betoonen:

Zodra ik schoonpapa van onzen landheer ben,

Zal ik Pasquin doen zien hoe ik zyn' dienst erken!

D E R D E T O O N E E L.

GRIMALDO, FLORENTINA.

FLORENTINA.

Nu, vader! zal me uw keur met goedheid overladen?

GRIMALDO, *met hoogdravendheid.*

Kom, kind van myne hoop! kom, schoonste der sieraden

Van myne gryze kruin! en kusch uw' vader teêr!

FLORENTINA.

Welhoe, papa! van waar dees vrolyke ommekeer?

Zyt ge inderdaad gezind den graaf gehoor te geven?

GRIMALDO.

'k Heb altyd wel gedacht, 'k zou vreugde aan u beleven.

Maar tot dees hoogte, neen, dit viel my nimmer in.

Wat zegje, Florentientje! als ik u noem „gravin?”

FLORENTINA, *met aandoening.*

Myn vader! ach!...

GRIMALDO, *zyn' hoed afnemende, en zich buigende.*

Gravin Belmonti!...

FLORENTINA.

Kan het wezen!

GRIM

GRIMALDO.

Altoos was de adeldom op uw gelaat te lezen.
 Mevrouw uw moeder, toen zy zwanger ging van u;
 Wierd reeds uw heil vóórspeld, en dit bevest' zich nu.
 Een starrenkyker sprak: « Gy zult een dochter baren,
 « Die zó in alles een gravin zal evenären,
 « Als 't ééne waterdropje aan 't andere is gelyk.»
 Dat hy de waarheid sprak, betoont gy luisterryk.
 Maar, kindhief! gy begrypt, dat, na het plegtig trouwen;
 Gy my als intendant niet in uw' dienst kunt houèn;
 En dat een ander, op dit aadlyk buitengoed,
 Myn hooge kwaliteit terstond vervangen moet.
 Ik, 's graven schoonpapa, en 't is niet overdreven,
 Ik dien, voor 't minst, my tot baron te zien verheven.
 Gy lagcht!... Hoor, Florentine! ik weet wat rang gebied:
 Die burgerlyke plooi betaamt u langer niet;
 Eene adelyke dame, ontmoet zy andre schoonen,
 Moet slechts een' schampren lagch op haar gelaat vertoonen;
 Zy lagch' niet vrolyk, gul, maar trekk' den mond wat in,
 En zie wat elk behaagt met koelen tegenzin.
 Uw houding, oogen, stem, 't moet all' ontzag verwekken,
 En doen, op 't eerst gezigt, de vrouw van rang ontdekken.
 Verstaat gy?

FLORENTINA.

Neen, papa! 'k versta niets van die zaak;
 De gulle vrolykheid was altyd myn vermaak.

GRIMALDO.

Die moet nu weg! Wel foei! zy zou geheel niet deugen!

Wilt

Wilt gy u dan zó plomp als burgerlui verheugen?
 Nu! luister: 'k wil u wat ontbolstren, vóór den echt,
 En geven u eens les hoe 't all' dient aangelegd.
 Verbeeld u dan, myn kind! dat, op den stond van heden,
 Een andere intendant myn plaats hier komt bekleeden,
 En zyn gravin, voor 't eerst, mag treden onder 't oog....
 Zet u dáár neder op die sofa.

*Zy gaat zitten; hy tilt hare kin op, richt haar
 de armen en het lyf, en zegt:*

't Hoofd omhoog!

Het lyf wat omgedraaid! Zó d'ééne arm! zó d'ander'!

FLORENTINA.

Maar, vader! spelen wy een kluchtspel met elkander?

GRIMALDO.

Neen! 't is een onderwys, zeer noodig voor uw' stand.

Naar de deur gaande.

Ik plaats my dáár; gy roept, met trotschheid.

FLORENTINA, *trotsch.*

Intendant!

GRIMALDO, *naderende, met diepe buigingen.*

Wil uw hoogèdelheid iets aan haar' slaaf bevelen?

FLORENTINA, *als voren.*

Ó Ja!

GRIMALDO.

En wat verkiest mevrouw hem meê te deelen?

FLORENTINA, *als voren.*

Niets.

GRIMALDO.

Hoe, gravin! gy riept me?

FLO

FLORENTINA, *lagchende.*

ô! 't Was maar om de grap!

GRIMALDO, *gramstoorig.*

Zie! daar vergeet ge uw' rang door zulk een mal gesnap!
Beknor, bekyl my braaf: dit past verheven heden;
Zeg dat ik dadelyk uw byzyn moet ontvlieden;
Dat ik een schobbert ben, een deugniet, ja een dief,
En....

FLORENTINA, *opstaande.*

Neen, papa! daartoe heb ik u veel te lief.

GRIMALDO.

Gy zyt noch geen gravin: dit blykt aan al uw spreken;
Maar 't zal wel beter gaan na de eerste huwlyksweken.

FLORENTINA.

Ik wierd dán liever nooit een vrouw van hoogen staat.

GRIMALDO, *zeer verstoord.*

Meid! zeg 't eens weêr!...

Pasquin ziende.

Dáár is de graaf.... Geen zotte praat!

V I E R D E T O O N E E L.

GRIMALDO, FLORENTINA, PASQUIN.

PASQUIN.

Mynheer Bonaventuur', die ryklyk heeft gedronken,
Is heden, in zyn' stoel, druk aan den gang met ronken;
Terwyl zyn lieve vrouw, door haar geleerde taal,
My, om geveinsde reên, deed vlugten uit de zaal.
Hiér vind ik alles weêr wat my kan vreugde geven,

Den

Den balzem voor myn wond', den bloemgeur van myn leven;
 Hiér ruik ik beter vleesch en roomtaart en banket,
 Dan my, op 't middagmaal, zó ruim wierd voorgezet.

GRIMALDO.

't Verëert ons, monsignor!...

PASQUIN.

Blyft gy, naar myn verlangen;

Grimaldo! beste heer! niet meer in twyfel hangen,
 En geeft ge uw lieve spruit my tot myn gemalin?

GRIMALDO.

Heer graaf! 'k zeg maar één woord....

Hem zyne dochter aanbiedende.

Omhels vry uw gravin!

PASQUIN, *haar kusschende.*

ô! Ik word dol van vreugd!... ik zal in slaauwte vallen!...

FLORENTINA, *te rug wykende.*

'k Vrees toch, hoogëdel heer!...

PASQUIN.

Ei wat! is 't om te mallen?

Noem, wat ik bidden mag, voortaan my nimmer zó;

Neen! noem my liever Pasq....

Zich bezinnende.

of Florentinio.

GRIMALDO.

Ik meende dat de graaf Lorenzo wierd gheeten?

PASQUIN.

Voordezen, schoonpapa! maar heden, moet gy weten,

G

Be-

Begeer ik dat de naam van Florentina zy
Vermannelykt in O, en toegepast op my.

GRIMALDO

Het moest dan, met verlof, toch Florentino wezen.

PASQUIN.

Gy hebt gelyk.... Ik merk, gy hebt zeer veel gelezen.
Nu zy de vreugd gevierd, nu loov' men de eedle bruid,
Wyl Florentino d'echt met Florentina sluit!
Deez' avond, op het feest, verloven wy ons samen:
Wat antwoord toch hierop myn boutje?

GRIMALDO.

Zy zegt „amen!“

FLORENTINA, *tegen Pasquin.*

Zy zegt juist wel niet „neen“; maar deze groote spoed
Maakt haar beshuteloos in 't geën zy kiezen moet.

GRIMALDO, *stil, tegen zyne dochter.*

Verdoemd! zo 'k driftig word....!

Overluid, met veel vrendelykheid.

Mevrouw gravin! wy hopen,

Dat gy niet aarzlen zult dien schoonen band te knoopen...
Maar, uw hoogedelheën staan daar zó lang: ik bid,
Neemt uw gemak!

PASQUIN, *die zich met Florentina op de sofa plaatst.*

Vergun dat ik hier naast u zitt'.

GRIMALDO, *met trotschheid.*

Hoor eens, heer schoonzoon! (want ik mag deez' naam u geven.)
Ik kan hier, in 't vervolg, als intendant niet leven:
Dit vat gy wel: ik neem dus heden myn ontslag.

PASQUIN.

Ei! blyf noch intendant, alléén voor dezen dag:
 'k Denk morgen aan Pasquin uw schraapambt op te dragen.

GRIMALDO, *driftig.*

Hoe! aan Pasquin! Neen, neen! dat zou my niet behagen:
 Pasquin is de ergste fielt voor wien ik afkeer toon;
 Hy heeft, noch kort geleên, my sterk bespot, myn zoon!
 En ik begeer volstrekt, dat gy hem niet laat blyven,
 Of ik zal, met een' stok, hem uit uw' dienst verdryven.

PASQUIN.

Wat zagter, zo 't u lust! Hy moet my dierbaar zyn:
 Ik ken geen braver mensch ter waereld dan Pasquina.

VYFDE TOONEEL.

DE VORIGEN, MEVR. BONAVENTURA.

Mevr. BONAVENTURA, *driftig inkomende.*

Ei, ei! mynheer de graaf! gy moest ons dan verlaten;
 Om met uw' intendant en zyn lief kind te praten!
 Ik zie dat gy, voorwaar, in goed gezelschap zyt!
 Op kostelyke wyz' besteed gy hier uw' tyd!

PASQUIN, *die, benevens Florentina, is opgerezen.*

Dát doe ik wél, mevrouw! gy moogt dit noch eens zeggen.

Mevr. BONAVENTURA.

Verkiest uwe edelheid my niet eens uit te leggen,
 Waaróm ge een vrouw van rang door uwe koelheid hoont;
 En zó gemeenzaam u met burgermeisjes toont?

PASQUIN.

Mevrouw! dit bekjelief, gewis méér welgeboren
Dan freules lomp van stuk, mag my op 't zeerst bekoren.

Mevr. BONAVENTURA, *schamper lagchende.*

Vermoedlyk een maîtres? Ha, ha! een fraai begin!

GRIMALDO, *oploopend.*

Verdord! ik waarschouw u, mevrouw houtvesterin!...

PASQUIN.

Zwyg, intendant!

Tegen mevr. Bonaventura.

Ik hoop, het zal u niet mishagen,
Dat myne aanstaande bruid u hier zy voorgedragen.

Mevr. BONAVENTURA, *als voren.*

Nu! dat's noch beter klucht, myn lieve graaf!... Ja, ja!

Dit word het huwlyk van de schoone Aspasia!

Men zal een' koning met een herderin zien trouwen!

FLORENTINA, *zeer bedeesd.*

Mevrouw!...

Mevr. BONAVENTURA, *bits.*

Gravinnetje! ei! zorg uw satzoen te houën!

Wees moedig op uw' rang, op uw' aanstaanden echt,

Al zyt ge juist daartoe niet in de wieg gelegd!

FLORENTINA.

Ik ben een eerlyk meisje, en heb u niets misdreven.

PASQUIN.

Nu, Florentina - lief! gy moet mevrouw vergeven,

Dat zy wat schertsend praat. Schik vry u naar den trant

Van deze schoone: ze is een dame van verstand

En

En veel geleerdheid, ja, een nicht der zanggodinnen;
 Gy zult veel in manier by haar verkeering winnen.
 Verschoon dat ik het zeg, maar, waar' zy niet getrouwd,
 En had ik u, myn lief! hier heden niet aanschouwd,
 Haar aanschyn zou, voor vast, myn minnevlam ontsteken.

Mevr. BONAVENTURA, *geleid.*

Gy zyt een man van smaak, dit lyd geen tegenspreken.
 Uw keur is waarlyk goed, en zy bebaagt my zeer.

Tegen Florentina.

Vergun, mevrouw! dat ik u thans feliciteer'.

Laat ik u kusschen!

Zy kuscht haar.

Hoor, ik zal u boeken geven,

Waarin gy leeren kunt hoe ge aan het hof moet leven;
 'k Zal voorts u leiden langs de hooge starrenbaan,
 En u de aantrekkingskracht der globen doen verstaan;
 'k Zal, (want eene eedle vrouw heeft nut van zulke zaken,)
 U Galiléus en ook Newton kenbaar maken:
 Die heeren....

PASQUIN.

Och, mevrouw! geef myne bruid toch niet
 Veel' heeren aan de hand: dit haart een' man verdriet!

Mevr. BONAVENTURA, *luidkeels lagchende.*
 Wat! die geleerden zyn sints lang reeds overleden.

PASQUIN.

Ho! zyn zy dood? 'k Heb dan tot jaloezy geen reden.

P A S Q U I N,
Z E S D E T O O N E E L.

DE VORIGEN, BONAVENTURA.

BONAVENTURA, *een weinig beschonken.*

Goê morgen, vrindenlief! Ik heb daar goed gerust,
En ik bespeur in my een' nieuwen etenslust.
'k Ben gistren avond wis aan tafel ingeslapen;
Want, toen ik wakker wierd, bemerkte ik drie vier knapen,
Die bezig waren om een overschot van visch,
Van vleesch, en andre spyz', te nemen van den disch.
Of ik al riep: „Laat staan!” ja, wêl moog' 't u bekomen!
Zy hebben zelfs den wyn van voor myn' neus genomen:
Zodat ik smacht van dorst, en 't hart pas adem schept.

Hy gaat zitten.

Mevr. BONAVENTURA, *schimpende.*

'k Zie wêl, Sebaldo! dat gy niet gedronken hebt!

BONAVENTURA.

Wat bliefje, vrouw?

PASQUIN.

Signor! 't is zeker u vergeten:

Ik nodigde u by my, maar 't was op 't middageten;
Gy sliapt, in uwen stoel, daarna zeer vreedzaam in.
't Gaat naar den avond, vrind! Haast maken we een begin
Met overheerlyk 't feest van dezen dag te vieren.

BONAVENTURA.

Kyk! dat's een deftig man! Hy kon een land bestieren!

PASQUIN, *hem Florentina aanbiedende.*

Zie hier myn bruid.

BONAVENTURA, *zich oprichtende, doch weér
neérzygende.*

Zo, zo!... Wel duivels! gy raakt fiks!...

Maar, ze is toch niet zó vet als onze Béatrix.

Tegen zyne vrouw.

Hoe gaan de pillen...?

Mevr. BONAVENTURA, *vinnig.*

Zwyg!

PASQUIN.

Mevrouw! 't is wél een zegen,

Dat uw mynheer gemaal u heeft ten deel verkregen!

Mevr. BONAVENTURA.

ô Ja! 't is zyn geluk; doch hy verdient my niet.

BONAVENTURA.

Wat zegje dáár, Regyntje? ô Plaag! ô huisverdriet!

Ben ik niet, sedert wy getrouwd zyn, zó vermagerd,

Als ware ik met den dood verbroederd of verzwagerd?

Mevr. BONAVENTURA.

'k Zou, zo ik langer bleef, niet spreken tot uw' lof...

Kom, gaan wy, Florentine! eens wandlen in den hof:

'k Zal u, geloof my, kind! een' schat van wysheid leeren,

En meest, hoe gy een' man behoorlyk moet regeeren.

PASQUIN, *Florentina omhelzende.*

Ga, bruidjelijf! tot flus!

FLORENTINA.

Ik groet u, bruidegom!

GRIMALDO.

„Heer bruidegom!” versta je?

FLORENTINA.

ô! 'k Ben hierin noch dom;

Maar 'k word haast wys, papa!

Zy vertrekt, met mevr. Bonaventura.

Z E V E N D E T O O N E E L.

BONAVENTURA, GRIMALDO, PASQUIN.

BONAVENTURA.

Ik mag dan vry vertrouwen,
 Dat wy ten avond hier eens lustig bruiloft houën?
 Best! opperbest! Voor my, ik trouwde, bly' van geest,
 De gantsche waereld uit, als ik maar kwam ter feest.
 Wel, vind Grimaldo! benje noch zoo'n knorrig gekje?
 Je' dochter een gravin! De satan! dat's een trekje!
 Eerst knecht, toen intendant, en nu misschien baron!
 Wat maakt men van een' mensch!...

GRIMALDO, opvliegend.

Mynheer gebuur! ik kon,
 Indien gy verder gingt, myzelven licht vergeten!

BONAVENTURA.

Ik ga niet verder, vindje! ik ben hier goed gezeten.

GRIMALDO, tegen Pasquin, ter zyde.

Gy hoort, heer graaf! hoe sterk de vent beschonken is.

PASQUIN, zegt.

Hy is vermaaklyk.

Overluid.

Ho! myn buurman heeft niet mis:

Als

Als ik uw dochter trouw, en niet wil zyn misprezen,
Dient gy, zowel als ik, een aadlyk heer te wezen;
Gy moét baron zyn, ja!

GRIMALDO.

Dit is hetgeen ik hoop,

Daar juist de baronny Del Como is te koop.

PASQUIN, *op een' winderigen toon.*

Ik koop en schenk haar u, met ap- en dependentie.

BONAVENTURA, *die even opstaat, en weder
gaat zitten.*

Baron Del Como! 'k maak u diep myn reverentie!

GRIMALDO, *uitgelaten van vreugd.*

Myn dochter is gravin! ik word baron!... Zó geeft'
Fortuin den prys aan hém die geest en oordeel heeft!

A G T S T E T O O N E E L.

DE VORIGEN, PIÉTRO, LAURETTA.

PIÉTRO, *tegen Pasquin.*

Sta toe, hoogëdel heer! dat wy u hier genaken,
Om iets te melden, dat niet sterk u zal vermaken:
'Er broeit verraad.

PASQUIN, *verwonderd.*

Pasquin! wat zegt ge daar!

LAURETTA.

Mynheer!

Daar zyn twee roovers op dit landgoed.

PASQUIN.

Meld toch méér,

Opdat wy dus in tyds gevaren mogen stuiten:

Wie zyn die roovers?

PIÉTRO, *zich buigende.*

Gy en ik zyn die twee guiten!

PASQUIN.

Wat slapperment!...

GRIMALDO.

Wie roert op deze wyz' zyn' mond?

LAURETTA.

De stalknecht Jago strooit hier zulke leugens rond.

GRIMALDO.

ô! Die schavuit!...

PASQUIN, *met deftigheid.*

Pasquin! Lauretta! doet my hooren,

Waarüit dat misverstand, die lastring, is geboren.

PIÉTRO.

Spreek gy, Lauretje!

LAURETTA.

Neen, spreek gy: ik praat te dom.

BONAVENTURA.

'k Maak, als 'er roovers zyn, dat ik dit huis ontkom;

Want ik vecht nimmer dan met adelyke heeren.

PIÉTRO, *tegen Pasquin.*

Toen ik, die met dit meisje als vryer mag verkeerren,

Hier eenzaam met haar sprak, heeft Jago ons gehoord,

(Zó veel hy hooren kan,) en menig vryndlyk woord

Verkeerdlyk opgevat, ja fraai daarüit begrepen

Dat reeds ook voor zyn' hals het moordmes was geslepen.

Wy zyn, op valschen naam, hier listig ingeraakt,

En leggen toe op roof, als de avondstond genaakt;
 Wy hebben ons in 't bosch verkleed, en afgesproken
 Met schelmen, ons gelyk, gewoon mooi brand te stoken;
 Zie daar wat hy vertelt, en, ging hem niets te keer,
 Hy zou ons aan de galg doen waaijen, edel heer!

GRIMALDO.

Is waar, heer schoon ^{2000 ja} ~~papa~~! wyl gramschap my deed branden,
 Nam ik den schobbejak reeds duchtig onder handen,
 En ik verwachtte niet dat hy halstarrig bleef.

PASQUIN.

Lauretta! zegt Pasquin ons waar?

LAURETTA, *neigende.*

Zo waar ik leef,

Mynheer de landheer!

PASQUIN.

Nu! dán mag de vent wel schroomen!

Pasquin! breng Jago hier, en laat myn volk óók komen.

Pietro vertrekt.

N E G E N D E T O O N E E L.

BONAVENTURA, GRIMALDO, PASQUIN,

LAURETTA.

BONAVENTURA, *opstaande.*

Men weet toch, zo ik hoop, dat ik geen ruzie ken?

PASQUIN, *trotsch.*

Ik Zal toonen dat ik heer van Villa-rosa ben.

GRIMALDO.

Ik, dat ik, als baron, dien rang mag waardig heeten.

BON-

BONAVENTURA.

Ik, dat ik, in myn ambt, wat méér versta dan te eten.

PASQUIN, *tegen beiden.*

Myn vrienden! zet u aan dees tafel, nevens my,

Opdat ze, by 't verhoor, voor ons een rechtbank zy.

*Zy plaatsen zich alle drie, Pasquin in het midden,
achter eene bekleede tafel.*

LAURETTA.

Moet ik, mynheer de graaf! óók voor de balie blyven?

PASQUIN.

Wel zeker, meisjelief! en alles onderschryven

Wat in 't proces-verbaal gevorderd worden zal.

LAURETTA.

Dat ik niet schryven kan is dan een droef geval!

T I E N D E T O O N E E L.

DE VORIGEN, PIÉTRO, JAGO, *verscheiden*

BEDIENDEN.

PIÉTRO, *die Jago in de borst vast heeft, en hem
naar binnen trekt.*Voort, rekel! durfje zó den landheer affronteeren,
En my, zyn' raadsman, óók? Dat zal men jouw verleen!JAGO, *bevende.*

Och! doet me toch geen leed, mynheeren! 'k heb geengeld.

PIÉTRO.

Heer graaf! straf deez' schavuit, die ons voor roovers telt!

PASQUIN, *sprekende met eene luide stem.*

Nu, Jago! wees bedaard, en wil van ons niets vreezen:

De landheer zal geen dief van zynen stalknecht wezen,
Wie is hier eisscher? wie verweerder?

PIÉTRO.

Ik, mynheer!

Ben eisscher, en hy is verweerder:

PASQUIN, *als voren.*

Ik begeer

Dat gy uwe aanklagt doet, maar u zeer kort laat hooren,
Naardien geen lange saus my immer kan bekoren.

BONAVENTURA.

Juist! lange sausen zyn meest watrig uit haar' aart;
Doch by gestoofden snoek, of karper....

PASQUIN, *tegen Piétro.*

Gy verklaart?

PIÉTRO.

Dat Jago, die hier staat, die eervergeten rakker,
U voor een' roover houd, my voor uw' medemakker,
Ja zelfs verspreiden durft, dat uw hoogedelheid
Zich hier, met méér geboeft', tot plundren vóórbereid.

PASQUIN.

Hebt gy getuigen?

PIÉTRO.

Ja: Lauretta, all' dees lieden,

En honderd andren noch, die gy hier kunt ontbieden.

PASQUIN.

Is 't waar, Lauretta? zeg, hebt gy dit meê gehoord?

LAURETTA, *neigende.*

Jawel, mynheer de graaf! ik zeg dit op myn woord.

PASQUIN.

Hoe oud zyt ge?

LAURETTA, *als voren.*

Agttien jaar.

PASQUIN.

Nóch vryster, naar gedachten?

LAURETTA, *als voren.*

Om u te dienen.

PASQUIN.

Braaf! dat zou ik wenschlyk achten....

Gy, Jago! hebt gy iets tot uw verdediging?

JAGO, *die hem niet verstaat.*

Wat bliefje?

GRIMALDO, *tegen Pasquin.*

Hy is doof.

PASQUIN.

't Is juist niet zonderling;

Maar door wat oorzaak?

BONAVENTURA.

'k Meen, door dat hy niet kan hooren.

PASQUIN.

Zou dat de reden zyn?...

Tegen Jago, luider.

Breng daadlyk my ter ooren;

ó Deugniet! waaróm gy voor schelmen ons verklaart?

JAGO, *op een' onnoozelen toon.*

Ik dacht, mynheer de graaf! dat jy een gaauwdief waart;

Algemeen gelagch.

GRIMALDO, *op de tafel slaande.*

Stil dáár! Wat zal dat zyn? Is alle ontzag verdwenen?

Ik dien jelui een' stok te toonen, zou ik meenen!

PASQUIN.

Bedaar, heer intendant!

Tegen Jago.

Spreek onbeschroomd en vry.

JAGO.

'k Was op Laurett' zo wat verliefd, begryp je my?
Ik sloop hier zagties in, waarop ik haar betrapte,
Die haar liet zoenen van je' lyfknecht, dat het klapte,
En toen....

PASQUIN.

Welzo, Lauretje! is dat uw' pligt betracht?

LAURETTA.

Och, heer! ik was gezoend eer ik 'er eens om dacht.

PASQUIN, *tegen Jago.*

Ga voort.

JAGO, *hem niet verstaande.*

Wat bliefje?

PASQUIN, *luider.*

Ik zeg, ga voort!

JAGO, *die vertrekken wil.*

Je dienaar, heeren!

PIÉTRO, *hem tegenhoudende.*

Neen, neen! je komt niet weg, zó zonder defendeeren!

JAGO.

Ik rependeer me dan.

Tegen Pasquin.

Heer graaf! 'k heb toen gehoord

Van roovers, donker bosch, verkleeding, brand en moord,

Van halzenbreken, van ten avond tot tien uren,

Van

Van graaf en toch geen graaf, van dat ik 't zou bezuren;
En, eer ik 't allerminst kon van de zaak verstaan,
Ging, tot myn bittere spyt, alweër dat zoenen aan.

PASQUIN.

Hebt gy getuigen, dat ge ons niet hebt voorgelogen?

JAGO.

Ja, vier.

PASQUIN.

Wie zyn die?

JAGO.

Myn twee ooren en twee oogen.

PASQUIN.

Die gelden niet.

GRIMALDO.

Heer graaf! 't is loutre jaloezy:

Dit hoort men.

PASQUIN.

En daar komt een weinig doofheid by.

Wat zal men met dien knecht beginnen? moet ik wagen,
Dient hy gestraft?

GRIMALDO.

Ik ben voor twintig rottingslagen.

BONAVENTURA.

Ik niet. Wie in den buik hem straft, vergeld hem mooi:
'k Verwys, tot morgen, hem te water en te hooi:
'Er is geen zwarer straf dan tien uur lang te vasten.

PASQUIN.

Neen, vrienden! op die wyz' wil ik hem niet vergasten.
Ik, die zyn landheer ben, schenk d'armen bloed genaë,
't Geen af zal hangen van...

JAGO, *ontsteld, hem niet verstaande.*

Och! moet ik hangen?...

PIÉTRO.

Ja!

PASQUIN, *luid.*

Neen, Jago! gy zyt vry, mids gy wél zorget nadezen,
Niet weër, by slecht gehoor, zó los van tong te wezen,

Opstaande, gelyk ook Bonaventura en Grimaldo.

Dáár, kusch uws graven hand, en, wyl't hier feest zal zyn;
Ja ieder lagchen zal, verzoen u met Pasquin.

JAGO, *hem de hand kusschende.*

Je bent waarächtig graaf! Nou, zie! ik was nooit blyër!

PASQUIN.

Komāan nu ook, Pasquin! omārm uw' medevryër!

PIÉTRO.

Verdord! dat doe ik niet! 'k wil hem óm de ooren slaan...

PASQUIN, *met trotschheld.*

Moet ik my hier als graaf en landheer doen verstaan?

PIÉTRO, *ter zyde.*

Wacht maar! ik zal den schoft eens goed in de armen sluiten!

Hy drukt Jago zó, dat deze begint te schreeuwen.

JAGO, *zich losrukkende.*

Hei, heil je drukt me dood!

PIÉTRO, *spottende.*

Myn vriend!

PASQUIN, *gebiedende.*

Partyën buiten!

Piétro, Lauretta, Jago en de bedienden vertrekken.

BONAVENTURA.

Wel! kon men 't denken van signor Bonaventuur',
 En maakt hy, in den raad, geen kostelyk figuur?
 Wat heeft een edelman al moeite en bezigheden!

PASQUIN.

Gy moest, met alle recht, een wigtig ambt bekleeden.

BONAVENTURA.

Dat doe ik, vriendje! ik heb, zó waar ik tot je spreek,
 Het opzigt van de jagt in deze gantsche streek,
 Ja, ja! ik ben geen gek!

PASQUIN, *tegen Grimaldo.*

Baron Del Como! laat 'er
 Deeze avond vuurwerk zyn, zowel te land als water:
 'k Had dit vergeten. Ga, maak alles flink gereed.

GRIMALDO.

Myn vlyt, hoogëedle zoon! word straks daartoe besteed.
 All' wat u glans verschaft geeft ook Grimaldo luister.

PASQUIN, *hoogdravend.*

De zon myns adels blinkt in 't burgerlyke duister;
 Maar, och! zy zal weldra verzingen, waarde vriend!
 Zo ik het aanschyn miss' van uw bevallig kind.
 Ei! zend haar spoedig hier, en zeg dat ik nadezen
 Haar meester niet zal zyn, maar wensch haar' slaaf te wezen.

GRIMALDO.

Dat weet zy immers wel? Ik ga, en zend metëen
 De grafelyke bruid in alleryl hier heen.

DONAVENTURA.

'k Ga meê, baron! Myn vrouw zou zeker my bekyven,
 Indien ik haar te lang in eenzaamheid liet blyven:
 Zy snaauwt zó graag my toe! .. Hoor, graafje! volg meras,
 En kom waar ik je wacht met volgeschonken glas.

Hy vertrekt met Grimaldo.

T W A A L F D E T O O N E E L.

PASQUIN, *in eene peinzende houding.*

Myn landheersrol loopt af, nu de avond haast zal komen...
 Maar, dient niet, vóór dien tyd, het masker weggenomen,
 Dat voor myn zielsvrindin myn' staat verholen houd?...
 Voorzigtig!... Waag ik dit, licht is dan alles fout:
 Zal zy, met recht verstoord, wel voor haar' vader zwygen;
 Dat...? Echter moet ze alras het all' te weten krygen:
 Zodra de graaf verschynt, heb ik als graaf gedaan.
 'k Bespeur nu, maar wat laat, dat ik te verr' dorst gaan...
 Hou moed, Pasquin! wees man! Gy moogt met gekken spotten;
 Maar Florentina? .. Neen! die moogt gy niet bedotten:
 'k Maak alles haar bekend, en hoop, als ik haar zeg
 Dat myne list... Zy komt!... Och! al myn moed is weg!

D E R T I E N D E T O O N E E L.

FLORENTINA, PASQUIN; *daarna PIÉTRO.*

FLORENTINA.

Myn vader zegt, heer graaf! dat gy my wenscht te spreken,

PASQUIN, *altoos een weinig verward.*

Ja, liefste!... maar de graaf is lang van hier geweken;

De minnaar is 'er slechts, de lyfbediende van....
 Van uw genade, uw slaaf, en haast uw echte man,
 Die wel zou wenschen, uw lakei te zyn geboren....

FLORENTINA.

Wat schort myn bruidegom? Heeft hy 't verstand verloren?

PASQUIN.

't Verstand?... Ja! 'k ben het kwyt, en 't is door uw gezigt,
 Dat, flits! flits! flits! my treft met menig' scherpen schicht.

FLORENTINA.

De studie doet gewis u weêr 't begrip ontbeeren....
 Gy moet, wanneer wy zyn getrouwd, wat min' studeeren.

PASQUIN.

'k Beloof het.... Maar, het is geen studie die my kwelt:
 Neen, Florentine! ik voel waar my de schoen hier knelt.
 'Er is een groot geheim, dat ik u meê moet deelen,
 Zo ik u mag, voorêerst, het zwygen aanbevelen,
 Inzonderheid omtrent uw' vader, en de liên,
 Die, op dit landgoed, my gelyk hunn' heer ontzien.

FLORENTINA, *zeer nieuwsgierig.*

Een groot geheim? Wat dan?

PASQUIN, *ter zyde.*

Dáár gaan onze edelheden!...

Overluid.

Gy ziet my aan voor graaf Belmonti, en met reden,
 Niet waar?

FLORENTINA.

Voorzeker! want ik twyfel hier niet aan.

PASQUIN.

Zo ik 't niet wezen mogt, hoe waart gy dán voldaan?

FLORENTINA.

Niet al te best, wyl gy me alsdan had voorgelogen,
 En liefde, oprecht van aart, zich niet wil zien bedrogen.
 'k Zou echter u daarom niet kunnen haten.... Maar,
 Wy snappen, edel heer! te zotlyk met elkaër:
 Gy zyt de graaf, gewis!...

PASQUIN.

Neen, dierbare uitgelezen!

Ik ben zo weinig graaf als gy gravin zult wezen.

FLORENTINA, *zeer verbaasd.*

Hoe! niet?... Wat zyt gy dan?

PASQUIN.

Een eerlyk schobbejak,

Die u wat heeft gefopt door dit bedrieglyk pak,

Doch u zó teër bemint als de eêlste graaf kan minnen.

FLORENTINA, *als voren.*

ô Hemel!... Maar, ô neen! gy zyt niet by uw zinnen.

Laat uw hoogedelheid zich niet, als in Milaan,

Verbeelden....

PASQUIN.

Liefste meid! 'k moet álles doen verstaan,

Al zoude ook uw verlies my duur myn grap doen boeten....

Voor haar nederknielende.

De kamerdienaar van den graaf ligt aan uw voeten:

Ik ben Pasquin!

FLORENTINA, *in een' armstoel vallende, en*

hard uitroepende;

Pasquin!...

PIÉTRO, *schielyk binnenkomende.*

Mevrouw! wat is uw last?

FLORENTINA, *met verwondering.*

Zyt gy Pasquin?

PIÉTRO.

Wel ja!

FLORENTINA, *opryzende.*

Gy veinst zeer ongepast:

Dáár ligt Pasquin!

PIÉTRO.

Wie? hy!... Dit is de landheer, waarlyk!

PASQUIN.

Neen, lieg niet langer!

PIÉTRO.

Ho! gy sopt ons wonderbaarlyk!...

Sta op, hoogëdel heer! verlaag u toch zó niet!

PASQUIN.

'k Zeg andermaal...

PIÉTRO.

Ik weet wat my 't ontzag gebied.

FLORENTINA, *gebelgd.*

Ga zó maar voort, heer graaf! Gy wilde my beproeven;
Maar moest ge my, arm meisje, op zulk een wyz' bedroeven?
Zoek vry, zo gy 't verkiest, by andren dit vermaak,
En weet dat ik my niet kan voegen naar uw' smaak!

Zy gaat schielyk heen.

VEERTIENDE TOONEEL.

PASQUIN, PIÉTRO.

PASQUIN, *opstaande.*

Hoe drommel heb ik 't hier?... ô Guit! durft gy me plagen,
Door my, zelfs tegen dank, als landheer voor te dragen?

PIÉTRO.

Hoe! tegen dank? Gy waart dan inderdaad Pasquin?
Dat wist ik niet!

PASQUIN.

'k Beken, gy gekscheert waarlyk fyn!

PIÉTRO.

Gyzelf hebt my gezegd: « Zo 'k weêr my mogt bedriegen,
« My als Pasquin gedroeg, moet gy 't my heeten liegen:
« Speel altyd „ monsignor!” „ heer graaf!” uwe edelheid!”
Dat heb ik nu gedaan.

PASQUIN.

Hoe slim is uw beleid!

Gy maakt dat Florentine op my zal zyn verbolgen,
En met een blaauwe scheen.... Ik wil haar daadlyk volgen.

PIÉTRO, *die hem tegenhoud.*

Zeg me eerst, of ge als Pasquin nu deeglyk voor my staat?

PASQUIN.

Wel wis!

PIÉTRO.

'k Heb dan aan jouw een boodschap, kameraad!

Hy geeft hem een' klap.

« Zie dáár! dat's voor Pasquin!”

H 4

PAS-

PASQUIN, *dreigende.*

Hoe, schobbert! durfje wagen...?

PIÉTRO.

Ik moet hier myne ontfangst u schaadloos overdragen:
Mynheer onze intendant heeft my dien klap besteld,
En zei: „Dat's voor Pasquin!”... 'k Begeer geen anders geld.

PASQUIN.

Loop, Uilenspiegel!.. Maar, ik moet myn bruid gaan spreken.
Ô Hooge rang en staat! wat speelt ge ons booze treken!

Hy vertrekt.

K Y F T I E N D E T O O N E E L.

PIÉTRO, *lagchende.*

Hy heeft gelyk!... Voor my, ik wensch naarrang noch eer;
'k Wil enkel Piétro zyn, en geen aanzienlyk heer.
Hoe vélen zyn 'er niet die beter zouden varen,
Zo zy baron noch graaf, maar burgerluidjes waren,
En, met hun lieve vrouw te vreden in hun lot,
Eens lagchten om fortuin, die met haar kindren spot!

Einde des vierden bedryfs.

V Y F D E B E D R Y F.

Het tooneel verbeeld den tuin van het kasteel; ter wederzyde zyn eenige priëelen, in welken kleine tafels en stoelen zyn gezet. Het begint, gedurende dit bedryf, langzamerhand duister te worden.

E E R S T E T O O N E E L.

BONAVENTURA, mevr. BONAVENTURA,

Zy zyn beiden gezeten in een der voorste priëelen, aan een tafeltje, waaröp eene flesch en glaasjes staan.

BONAVENTURA, *inschenkende.*

'k Versta my niet, myn schat! op die geleerde zaken;
'k Weet niet waaröm de vorst rivieren droog zou maken,
Uit vrees voor watersnood; 'k weet even min, mevrouw!
Waaröm hy in zyn land de bergen slechten zou,
Uit kommer voor hunn' val. Uw wonderwyze plannen
Zyn my te hoog. 'k Wensch u gezondheid!

Hy drinkt.

Mevr. BONAVENTURA, *schimpende.*

Bloem der mannen!

Wat hebt ge een groot verstand! Hoe dient gy 't algemeen!

BONAVENTURA.

Waar zou men toch met zó veel aarde en water heen?

Mevr. BONAVENTURA, *vinnig.*

Waar? In uw zakken, in uw' buik!

BONAVENTURA.

Hé, hé, Regyntje!

Word maar niet boos! Ik bid, proef liever eens dit wyntje:
't Is echt Falerno!

Mevr. BONAVENTURA.

En gy zyt een echte vraat,
En zuiper!

BONAVENTURA.

Ho! dát is de waarheid, inderdaad!
Ik wou dat de avonddich alreê gedekt mogt wezen.
't Blyft heden zeer lang dag: die zomers doen my vreezen.

Mevr. BONAVENTURA.

Begrypt ge eens wel, waaróm in 't Itaaljaansche land
De dagen langer zyn dan aan het Noordsche strand?

BONAVENTURA, *onverschillig.*

Och neen!

Mevr. BONAVENTURA.

Dat is omdat de waereld, door haar zwaaijen
Rondóm de zon...

BONAVENTURA, *drinkende.*

Hou op! je zoud myn hoofd doen draaijen!
'k Laat zon en waereld maar zo gaan op haar gemak.

Mevr. BONAVENTURA.

Die arme bloed! hy kent niet eens zyn' almanak!

BONAVENTURA.

Niet?... Ieder' vastendag heb ik in myn geheugen.

Mevr. BONAVENTURA.

Sebaldo! zult gy nooit tot groote zaken deugen?
Graaf Di Belmonti word aan 't hof zeer hoog geächt,

Om

Om vele diensten van zyn oud beroemd geslacht;
 De staatsdienaars en hun maitressen overwegen
 Zyn' invloed op hun lot, en zyn hem dus genegen:
 Wil ik, op 't avondfeest, één woord hem doen verstaan,
 Dat gy een raadsbeersplaats niet in den wind zoud slaan?
 Gy krygt ze' ontwyfelbaar, of 'k moet my zeer misleiën.

BONAVENTURA.

Een post van keukenraad zou wis my beter vleijen.

Mevr. BONAVENTURA, *gramstoorig opstaande*,

Gy zyt een keukenheld, van moed en eer ontbloot!

BONAVENTURA, *drinkende*.

Ja! wie lang tafelt, slaat zeer weinig menschen dood.

T W E E D E T O O N E E L.

BONAVENTURA, MEVR. BONAVENTURA, GRIMALDO.

GRIMALDO.

Myn vrinden! geeft my troost in deze omstandigheden:
 Myn dochter is zó sterk bedroefd, dat zy naar reden
 Noch raad wil luistren, maar bestendig klaagt en schreit,
 En op haar kamer zich, in treurige eenzaamheid,
 Aan 't mynren overgeeft, ja, hoe 'k haar moog' bekyven,
 Niet meer gravin wil zyn, maar altyd vryster blyven.
 Bedenkt dit eens!

BONAVENTURA, *opgerezen*.

Baron! dát meent zy zeker niet!

Mevr. BONAVENTURA.

Grimaldo! spreek: waaruit ontstaat dat vreemd verdriet?

Die nuffjes zyn doorgaans een weinig wispelturig...

BON-

BONAVENTURA.

Zó zyn de vrouwtjes!

Mevr. BONAVENTURA, *bits*.

Zwyg! gy hindert ons gedurig!

GRIMALDO.

Mevrouw Bonaventuur'! all' wat ik vragen mag,
 Zy antwoord my alleen door weenen en geklag.
 Die arme Florentine! ik zal haar moeten rossen,
 Wil ik haar van die kwaal van treurigheid verlossen,
 En weér doen vrolyk zyn!... 'k Volèind' wat ik begon;
 Want, word zy geen gravin, dán, goede nacht, baron!

Mevr. BONAVENTURA.

Eene aderlating zou haar mooglyk wel verkwikken.

BONAVENTURA.

Neen! laat ze, als Béatrix, maar ryklyk pillen slikken.

Mevr. BONAVENTURA, *zeer hevig*.

Ik wenschte dat gyzelf zó dik van pillen waart,
 Dat gy niet snappen kost!...

BONAVENTURA.

Wat minlykheid van aart!

Mevr. BONAVENTURA, *tegen Grimaldo*.

Wat doet de landheer, om zyn hartliefje op te beuren?

GRIMALDO.

Zy wilde hem niet zien. Naar 't geen ik kon bespeuren,
 Is by het jeugdig paar een kleine twist ontstaan.

Mevr. BONAVENTURA, *tegen haar' echtgenoot*.

Hoe dikwyls twistten we óók, vóór 't huwlyk aan te gaan,
 Myn waardste!

BONAVENTURA.

En noch veel méér ná 't huwlyk, myn beminde!

GRIMALDO.

Zo ik van u, mevrouw! mogt vergen, die ontzinde
 Te brengen tot haar' pligt, door uw' hoogwyzen raad,
 Ik stelde gaarne in u myn hoop en toeverlaat.
 Een dame van uw' rang en uw verstand en oordeel,
 Zo ze iemant leiden wil, heeft alles in haar voordeel.

Mevr. BONAVENTURA, *trotsch.*

Dit is de waarheid. Wel wy zullen zien, mynheer!
 Of ze ook myn kracht van taal halstarrig gaat te keer.
 Ik zal, om uwentwill', my in zó verr' verlagen
 Van by een burgermeisje om heusch gehoor te vragen.

Zy vertrekt.

D E R D E T O O N E E L.

BONAVENTURA, GRIMALDO.

GRIMALDO.

Een beste vrouw!

BONAVENTURA.

Dat is ze! ik heb haar ook recht lief!

Zy noemt me, als 't feestdag is, altyd haar' „hartedief!”
 Hoe is 't nu met óns feest? Verwacht gy haast de gasten?
 Voorwaar, heer intendant! ik kan niet langer vasten.

GRIMALDO, *op zyn horlogie ziende.*

Het is ruim negen, en 't is alles hier gereed
 Tot hurne ontfangst, waarvoor ik ryklyk heb gezweet.
 De illuminatie zal zeer kostbaar zyn en heerlyk;

Noch-

Nochtans, één zaak, signor! mishaaft hierin my deerlyk:
 Men heeft, op 's graven last, daar flus, in allerhaast,
 Op 't prachtig middenwerk een schilderstuk geplaatst,
 Dat gantschlyk is bedekt voor my en ieders oogen,
 En dán eerst word ontbloot, als hy dit zal gedoogen.
 Waartoe toch dat geheim! en wel voor myn' persoon!
 Word ik, deez' avond, niet zyn vader, hy myn zoon?

BONAVENTURA.

Ho, ho! ik vat het wél: hy zal my hier verrassen,
 En op myn' goeden smaak een zinbeeld toe doen passen:
 't Is wis een schildery van eenig wild, een jagt,
 Of keuken, of zo iets dat ik het dierbaarst acht.
 Ja! 't zal wat moois zyn!...

GRIMALDO.

Ei! wil toch geen gekheid wanen!...

Intusschen, zo 't u lust, gaan wy de gindsche lanen
 Eens dóór, opdat ge aldaar myn toebereidslen ziet.

BONAVENTURA, *hem onder den arm nemende,
 waarop zy vertrekken.*

Graag, vriendje! maar wat zagt; want draven kan ik niet.

VIERDE TOONEEL.

FLORENTINA, PASQUIN; daarna PIÉTRO.

FLORENTINA, *op den vóórgrond driftig uitkomende,
 en gevolgd wordende door Pasquin.*

.Nee! volg my niet, heer graaf! 'k wil u niet verder spreken.

PASQUIN, *die haar wederhoud.*

Ei! hoor toch, Florentine!...

FLO-

FLORENTINA.

Ik moest u zyn ontweken,
Toen ik voor de eerstemaal u heb gezien, mynheer!
Spot met geen burgermeisje, en terg haar hart niet meer!

PASQUIN.

Ik meen 't, waarachtig! goed, en wil met u niet spotten,
Maar heb myzelve gefopt, daar 'k andren wou bedotten.
'k Ben inderdaad Pasquin.

FLORENTINA.

Alweêr!...

PASQUIN.

Geloof my toch!

FLORENTINA.

'k Waande uw hoogedelheid te braaf tot zulk bedrog,

PASQUIN.

ô! Die hoogedelheid moet my van angst doen zweten!
Zodra de graaf hier komt, zult ge immers alles weten?
'k Verwacht hem, binnen 't uur, met zyne gemalin,
Met Arabella...

FLORENTINA, *spottende.*

Heeft de graaf reeds een gravin!

PASQUIN.

Ja, graaf Belmonti, myn patroon, niet ik, myn waarde!

FLORENTINA, *die wil gaan.*

Vaar wel!

PASQUIN, *die haar weder tegenhoud.*

'k Laat u niet gaan, al moest ik hier aan de aarde
U vast doen wortlen, als de schoonste populier!

FLO-

FLORENTINA.

'k Beken, de landheer vind in 't schertsen veel plaazier!

PASQUIN.

Zou ik dan, als Pasquin, zó deerlyk u mishagen?

FLORENTINA.

Neen! maar 'k zou evenwel my van uw list beklagen.

PASQUIN.

Dat waar' met recht, myn lief! doch eerst moest ge ook verstaan,

Waaröm door my dees klucht van daag wierd aangegaan.

Voor 't laatst, ik zweer het u! ik ben Pasquin, niets anders.

FLORENTINA.

En wie is úw Pasquin?

PASQUIN.

De naam diens medestanders

Is Piétro.

FLORENTINA, *zich bezinnende.*

Piétro!... Had Laurretta dan gelyk?

Zy heeft hem zó genoemd!

PASQUIN.

Verlangt gy nader blyk?

FLORENTINA.

ó Ja!

PASQUIN, *roepende.*

Pasquin!

FLORENTINA.

Hoe nu?...

PIÉTRO, *uitkomende.*

Hoogëdel heer?

PASQUIN,

Wat kuren!...

Ei,

Ei, Piétro! spot niet meer: 'k moet dit te streng bezuren.
Zeg vrylyk wie ik ben.

PIÉTRO, *zich buigende.*

Gy zyt... de ex-graaf Pasquine

PASQUIN.

En gy?

PIÉTRO, *als voren.*

Ik moet dan wel de ex-kamerdienaar zyn.

PASQUIN.

Hoort gy nu, Florentine? en zult gy 't nu gelooven?

FLORENTINA.

Dit wonderlyk geval gaat myn begrip te boven.

Waar toe dan deze schyn? die uitstal? dat geweld?

PASQUIN.

Zodra 't wat later zy, word alles u gemeld.

Mag ik my nu alvast met uw vergifnis vleijen,

En blyft gy noch myn bruid, schoon ik u dorst misleiën?

Verächt gy niet Pasquin?

FLORENTINA.

Gy handelde al te slecht!

PIÉTRO, *ter zyde.*

't Verschil is zeker groot: een graaf of heerenknecht!

PASQUIN.

Nu, liefste schat?

FLORENTINA, *bewogen.*

Misschien liet ik my noch belezen,

Hoe spytig 't ook moog' zyn niet meer gravin te wezen;

Maar, och! myn vader!...

PASQUIN.

ô! Hoe knorrig die ook zy,
 Als graaf Belmonti spreekt, draait wis uw vader by.
 Uw hand?...

FLORENTINA, *hem de hand toereikende.*

Dáár, stoute schalk! ik moest u 't niet vergeven.

PASQUIN, *die zich, met vervoering op de knie werpt,
 en hare hand kuscht.*

ô Beste Florentine! ô lust van heel myn leven!

FLORENTINA, *teder.*

Bedrieg my, als we eenmaal getrouwd zyn, nimmer weêr,
 Of ik zal u metéén betalen voor deez' keer!

PIÉTRO, *mevr. Bonaventura ziende.*

Dáár is die wysneus weêr!

PASQUIN, *noch in de zelfde houding.*

Myn lief! met uw behagen,
 Wil ik, noch één half uur, als landheer my gedragen.

V Y F D E T O O N E E L.

DE VORIGEN; mevr. BONAVENTURA, *op den
 achtergrond des tooneels, van waar zy hen
 beschouwt.*

PASQUIN, *veinzende haar niet te zien.*

Gravint! ik ben ten top van alle heil en vreugd!

FLORENTINA, *insgelyks.*

Ik ben verheugd, heer graaf! omdat gy zyt verheugd.

Mevr.

Mevr. BONAVENTURA; *naderende, terwyl Pasquin is opgestaan.*

Toe, lustig, kindrenlief! Gy schynt geheel geen vrienden!
Op een' bitsen toon.

Ik dacht dat ik mevrouw zou op haar kamer vinden,
Recht bitterlyk bedroefd om 't kyven met mynheer;
Doch ik, die vruchtloos zocht, vind haar hier vrolyk weert
Men moest geen vrouw van rang op deze wyz' behandlen,
En laten haar vergeefs niet heen en weder wandlen:
Verstaat gy dat, gravin Belmonti?

FLORENTINA, *neigende.*

Ja, mevrouw!

PASQUIN.

Wy hebben uitgetwist: haast volgt nu de ondertrouw;
En uw welëdelheid, zo niets haar mogt verletten,
Zal, hoop ik, de eerste plaats aan onzen disch bezetten.
Mevr. BONAVENTURA, *trotsch.*

Die komt my toe.

PASQUIN.

Men zal 'er smullen, ho! niet slecht!...

Mevr. BONAVENTURA.

Dit raakt myn' lieven man.

Op Piéto wyzende.

Mynheer! verzend dien knecht:

Ik spreek altyd ongaarne in 't byzyn van lakeijen,
En heb een walging van den reuk der livereijen.

PASQUIN, *gebiedende.*

Verwyder u, Pasquin!

PIÉTRO, *ter zyde.*

ô Die verwaande pry!

Indien ze eens wist wat graaf zy hier ruikt van naby!

Hy begeeft zich achterwaart.

Mevr. BONAVENTURA.

Men had in Rome, oudtyds, geen knechts, maar enkel slaven,
Een halve dierensoort...

PASQUIN.

Zy zyn wis lang begraven?

Mevr. BONAVENTURA, *schamper lagchende.*

Maar, mon très-cher! 't is schier twee-duizend jaar geleên!

PASQUIN.

Met zoo'n geleerde dame in onderhoud te treên,
Is gantschlyk niet myn zaak... ook heb ik bezigheden...
Verkiest uwe edelheid niet eensjes rond te treden,
Met myne Florentine, om hier, in laan by laan,
Te aanschouwen wat 'er is voor 't heerlyk feest gedaan?
Gy zult uw' egaê met myn' schoonpapa 'er vinden.
Intusschen wacht ik hier op myn genoode vrinden:
't Gezelschap zal zeer tal- en glansryk zyn, mevrouw!
Waarby gy glinstren zult gelyk de maan...

Mevr. BONAVENTURA.

Ik zou

Eer zeggen, als de zon: dit dichtersbeeld is juister,
Naardien de maan niet blinkt dan door den zonneluister.
Maar! dit schynt ú te hoog.

PASQUIN.

Ja! 'k blyf liefst op ónze aard',

Op

Op Florentina wyzende.

Zolang 'er myn gezigt zó schoon een star ontwaart.

MEVR. BONAVENTURA.

Braaf! braaf! Hy is galant! dat komt reeds door myn leering.

Welnu! gaan wy eens zien naar wissling en schakeering

Van bloemen, groente en licht, en praalboog in 't verschiet;

Want ik bezit veel smaak, al zeg ik 't zélf juist niet....

Kom voort, gravinnetje!

FLORENTINA, *zagt, tegen Pasquin.*

Och! was ik van haar ontslagen!

Tot weérziens, Pasq.... heer graaf!

Zy vertrekt met mevr. Bonaventura.

Z E S D E T O O N E E L.

PASQUIN, PIÉTRO; *daarna JAGO.*

PIÉTRO, *naderende.*

Dat wyf zou knuppelslagen

Verdieneu, om haar trotsch en onbeschaamd gesnap!

PASQUIN.

Nu, vriend! wy nadren vast aan 't einde van de grap.

Mevrouw-houtvesterin vind ryklyk haar belooning,

Als zy my kennen zal. Lof dan myn kunstvertooning!

'k Ben thans zó vrolyk, dat....

PIÉTRO.

Ik waarlyk niet, verbruid!

Dees rok begint me sterk te jeuken op de huid:

Hy is een weérglas, dat op donder wylt....

PASQUIN.

Wat praten!

Verwacht van onzen graaf veelêer een beurs dukaten.

PIÉTRO.

Ja! op myn' rug geteld, en in gewigt verzwaard!

PASQUIN.

Ik merk wel, dat gy nooit een treurspelkoning waart:
 Gy hebt geenmoed, geeniets, dat menschen maakt tot goden.
 Bestel nu wat 'er is op deze plaats van nooden,
 Zo lekkerny als wyn, en zeg de speelliën aan,
 Dat ze, op den eersten wenk, aan 't simfoneeren gaan.

*Jago komt uit eene zytaan, en, hen by elkander ziende,
 stuift hy achter een priëel, om te luisteren.*

PIÉTRO, die hem bemerkt, zagtsjes.

Ei, zie toch eens, Pasquin! wie dáár weêr staat te gluren!

PASQUIN, *insgelyks.*

Stil! doen wy dezon gek een weinig angst verduren:
 Wyl hy ons roovers acht, gedragen we ons alzo.
 Ik noem my Satanox, en gy heet Diabolo;
 Ik ben de kapitein. Nu! laat ons luider spreken.

PIÉTRO, luidruchtig.

Hebt gy, heer Satanox! de deuren goed bekeken?

En is het breektuig klaar?

PASQUIN, *insgelyks.*

Ja, met het moordgeweer.

Hoor, Diabolo! gy schiet of stoot maar ieder neêr,
 En rooft hier geld en goed.

PIÉTRO.

Zeer wêl, kapitein!

PASQUIN.

Wy maken

Dat onze manschap óók van nacht zal binnen raken:

Verstaat gy, Diabolo?

PIÉTRO.

Ja, Satanox! myn dolk

Zal hier een' bittren moord aanrichten onder 't volk;

En Jago hoop ik 't eerst dóór 't lillend hart te stooten.

PASQUIN.

'k Verwacht, in schyn van graaf, alvast de feestgenooten,

En niemant zal de dood, die ik hem dreig, ontvliên.

PIÉTRO.

Ik neem 'er, heer kaptein! maar voor myn reekning tien.

Zich gelatende alsöf hy Jago eerst bespeurde.

Och, och! wy zyn verklapt! die vent heeft ons beluisterd!

Hy vat Jago in de borst, en rukt hem naar voren.

Hier, schurk! Hebje iets verstaan van 't geen daar wierd ge-

(fluisterd?)

JAGO, bevende.

Och neen, mynheeren! neen! want ik ben immers doof!

PASQUIN, trotsch.

Pasquin! doe hem geen leed.

PIÉTRO.

Heer graaf! naar ik geloof,

Zal deze schoft ons weêr voor roovers gaan verklaren.

JAGO, knielende.

Neen, heeren! als ik maar myn leven mag bewaren!

'k Heb niets gedaan....

PASQUIN.

Sta op!

JAGO, *opgestaan.*

Ik dankje zeer!

PASQUIN.

Pasquin!

Het is genoeg. 'k Ga zien of hier reeds gasten zyn.
Volg my terstond.

Hy gaat heen.

Z E V E N D E T O O N E E L.

PIÉTRO, JAGO; *daarna* LAURETTA.

PIÉTRO.

Schavuit! ik zal, zo jy durft spreken
Van 't geen je hebt gehoord, je hals en ribben breken!
Begrypje?

JAGO.

Duidlyk!

PIÉTRO.

En, belonkje ooit weêr Laurett',
Dan zal ik je even fraai betalen voor die pret!

JAGO, *die hem niet verstaat.*

Wat bliefje?

PIÉTRO, *hard sprekende.*

Ik zeg, Laurett' laat jy me gantschlyk over,
Of...!

JAGO.

Ho! 'k verlang geen meid, die zin heeft in een' roover.

PIÉTRO.

ô Schoft! beginje weêr?...

Hy grypt Jago aan, en smyt hem achteröver op eene bank.

Dáár! lig hier!

JAGO, *schreeuwende.*

Ik ben dood!...

Help! help!

PIÉTRO.

Indien je sterft, is ons verlies niet groot.

LAURETTA, *haastig uitkomende.*

Wie heeft hier zó geschreeuwd? Hoe, Piétro: zou jy't wezen?

PIÉTRO.

Kyk eens in dit priëel: de doode is al verzezen!

LAURETTA, *laghende.*

Hé, Jago! zitje hier! en maakje zoo'n rumoer?

PIÉTRO.

'k Borg hem, wyl 't donker word, een weinig van de vloer;

Want wy zyn vrenden! ja! Lauretje zal dit pryzen.

Hoor, Jago! wilje ons wel een' kleinen dienst bewyzen?

JAGO, *uit het priëel komende.*

Och! graag, myn vrind!

PIÉTRO.

Trouw dan Lauretta hier met my.

JAGO.

Maar, ik ben geen pastoor....

PIÉTRO.

'Er dient niet anders by,

Dan dat je hare hand zult in de myne leggen;

En dan, „zyt man en vrouw!" is all' wat jy moet zeggen.

LAURETTA.

Ja, Piétro! als je 't meende!...

PIÉTRO.

Ik spreek ter goeder trouw,

Lauretje - lief!

Tegen Jago.

Komään!

JAGO, *hunne handen samenvoegende.*

'k Zeg dan: „Zyt man en vrouw!”

PIÉTRO, *Lauretta kusschende, en Jago iets gevende.*

Dáár, Jago! is uw loon. Ga vry je' drinklust boeten;

Maar wil je' paarden eerst van onzentwegen groeten!

Pietro en Lauretta gaan lagchende heen.

JAGO, *alleen.*

Ja! lagcht me maar wat uit: die pret is haast gedaan.

Ik heb toch, deze reis, de roovers goed verstaan.

Nou zyn zy in de knip! en, zonder meer te dralen,

Zal ik van 't naaste dorp den sterken arm gaan halen.

Hy vertrekt.

A G T S T E T O O N E E L.

BONAVENTURA, MEVR. BONAVENTURA, GRIMALDO,

FLORENTINA, PASQUIN, DAMES EN HEEREN,

EN BEDIENDEN.

Het is geheel duister geworden; doch terwyl het gezelschap verschynt, doet men het voetlicht ryzen, en het achter-scherm word opgehaald: nu vertoont zich eene prachtige illuminatie, of zogenaamd Chineesch vuurwerk, voorstellende eene kolonade, wier middenstuk eene springende fontein verbeeld, doch wier kroonlyst noch onverlicht blyft. Eene zachte simfonie laat zich uit de lanch hooren, en word van tyd tot tyd herhaald.

Mevr.

Mevr. Bonaventura word door Grimaldo, en Florentina door Bonaventura opgeleid. Het gezelschap schaart zich ter wederzyde des tooneels, waarna Pasquin, met eene trotsche houding, optreed, in het midden staan blyft, en diepe buigingen maakt.

PASQUIN, *op een' zeer windèrigen toon.*

Gy, dames, heeren, die ik ken, of noch niet ken!
 Weet dat ik wettig hoofd op Villa-rosa ben,
 Zolang fortuin vergunt dat ik mag landheer hlyven.
 Al 't moois, dat gy aanschouwt, wist ik zó voor te schryven;
 Want ziet! ik ben een graaf van magtig veel verstand!
 Ook heb ik verr' gereisd, te water en te land;
 Maar thans is 't reizen uit: ik anker in de haven
 Van 't huwlyk, nadat ik, als zó vele andre graven,
 Gestrand ben op de klip van 't vrouwelyk geslacht;
 De liefde kreeg my heet, eer ik 'er zelfs om dacht.

Hy stelt Florentina aan het gezelschap voor.

Ziet hier myn bruid, de bloem van alle jonge bruiden;
 Al is zy in den kring van onze groote luiden
 Niet deftig opgevoed, ik maak haar tot gravin.
 Ziet hier den vader van myn lieve gemalin,
 Tot hiertoe intendant, maar nu, dit moet gy weten,
 „Baron Del Como”, naar zyn baronny, geheeten;
 Hy is thans edelman, en kykt zó onvertzaagd,
 Omdat de goede heer voor 't eerst een' degen draagt.

Alle de dames kusschen Florentina, en daarna kusschen alle de heeren haar de hand.

BONAVENTURA, *tegen zyne vrouw.*

Dat's yslyk plegtig, boutje!...

Mevr. BONAVENTURA, *zagties.*

Ei, zwyg! geen malligheden!

Overluid, tegen Florentina en Pasquin.

Vergun, hoogëdel paar! dat ik tot u moog' treden,

Uit onzer aller naam, met adelyken groet.

Al heeft ook de echtetaat zyn zuur gelyk zyn zoet,...

BONAVENTURA, *invallende.*

Dat's waar!

Mevr. BONAVENTURA, *voortgaande.*

De scheikunst leert, dat alle zoete zaken

Met zuurstof zyn vermengd, ja dat wy kunnen maken

En suiker en azyn uit éénerlei gewas:

'k Heb zeker boek....

BONAVENTURA.

Dat boek komt wonder hier te pas!

Mevr. BONAVENTURA, *verstoord.*

In 't byzyn van myn' man durf ik niet verder spreken!

PASQUIN.

Myn vrinden! zet u thans. 'Er zal geen pret ontbreken.

Allen zonderen zich af in de onderscheiden priëelen;

Grimaldo, Florentina en Pasquin in één der-
zelve op den vóórgrond des tooneels.

De bedienden bieden allerlei ververschingen aan.

PIÉTRO, *met Lauretta haastig uitkomende.*

Zy komen, edel heer!

LAURETTA.

Neen, graaf! zy zyn 'er al.

GRIMALDO, *met alle de aanwezigen opryzende.*

Wie komt, wie is 'er?... Wat beduid dit feestgeschal?

'Er word eene sterke en aannaderende muziek gehoord.

NEG ENDE TOONEEL.

DE VORIGEN, DE GRAAF, ARABELLA,
LANDLIEDEN.

KOOR VAN LANDLIEDEN.

Laat ons dit edel tweetal vieren!

Lof zy den nieuwen landbeer! lof!

Geluk de landvrouw, die zyn' hof,

Méer dan dees bloemen, zal versieren!

Dat ieder dag een feestgety'

Dit jeugdig paar ter eere zy!

*Eenige jonge meisjes bieden den graaf en Arabella
bouquetten aan.*

DE GRAAF, *tegen Pasquin.*

Welzo, mynheer Pasquin! dat is een kostlyk leven!

ALLEN, *behalven Florentina, Piétro en Lauretta.*

Pasquin! Pasquin!

PASQUIN, *zich voor het gezelschap buigende.*

Hyzelf, om u vermaak te geven.

PIÉTRO, *zagt, tegen Lauretta.*

Dáár breekt de bommel uit!

DE GRAAF, *als voren.*

ó Guit, die elk misleid!

Misbruikt ge op deze wyz' myn toegenegenheid?

ARABELLA.

Schaamt gy u niet, Pasquin! ons in zoverr' te hoonen,
Dat ge, in uw' landheers plaats, u durft als heer vertoonen?

PASQUIN.

Heer graaf! mevrouw gravin! zo ik u heb misdaan,
Verjaagt my uit uw' dienst: ik zal gewillig gaan;
Maar 'k bid u, wilt vóór'af hier alles zien en hooren.

*Hy geeft een teeken: het bovenstuk der kolonade word
verlicht, en men leest 'er op, in groote letteren:*

LORENZO EN ARABELLA TER EERE GEWYD.

DE GRAAF; *verrast.*

Wat zie ik! Beider naam stelt zich met glans te voren!

ARABELLA, *insgelyks.*

't Is dan ter onzer eere!

PASQUIN.

All' wat hier is byéén,

Bestelde ik, edel paar! voor uw vermaak alléén;
Het was, tot uw onthaal, een grap, een maskerade,
Of liever, zo gy wilt, een loutre Pasquinade.

BONAVENTURA, *lagchende.*

Ex-graaf! je bent een schalk!

GRIMALDO, *zeer verstoord, zyn' degen wegwerpende.*

Neen! een schavuit, verdord!

Die opgehangen diende! en, zo ik driftig word...!

Mevr. BONAVENTURA.

Gy zyt een burgerman: 'er is niet aan gelegen;
Maar my, een vrouw van staat, te hebben beet gekregen!
Ó! Dát is te erg!

DE GRAAF.

Mevrouw! wy allen zyn bedot:

Getroost u, nevens ons, 't gewoone waereldlot.

PASQUIN.

'k Had u beloofd, heer graaf! dat ik u zou verrassen:

Is 't geen ik deed, hieröp niet kwalyk toe te passen,

Dän ben ik hoogst voldaan.

DE GRAAF.

Ik ben 't vooräl, Pasquin!

Alp 't geen ik hier aanschouw moet my behaaglyk zyn.

L A A T S T E T O O N E E L.

DE VORIGEN, JAGO, *eenige* GERECHTSDIENAARS.JAGO, *tegen de gerechtsdienaars.*

Däär zyn zy alle twee! Toe, mannen! houdt je moedig!

Bewyst nou wat je kent, en vat die roovers spoedig!

Die, dáár, heet Satanox, en de ander Diabolo.

DE GRAAF, *insgelyks*

Wat zal dit wezen?... Acht my hier als landheer!

PASQUIN.

Ho!

'k Begryp het al, mynheer! die vent houd ons voor dieven.

Zyn doofheid maakte hem zó bang....

DE GRAAF, *als voren.*

Met uw believen,

Myn vrinden! dezen zyn geen roovers, maar myn knechts;

En 't geen die man vertelde is alles averechts.

Dees heet Pasquin, en die heet Piétro. Wilt niets vreezen:

Ik,

Ik, graaf Belmonti, kan u borg voor beiden wezen.
Gaat. Dit is voor uw moeite.

Hy geeft hun eenig geld. Zy vertrekken.

JAGO.

Och! zy gaan heen, mynheer!
Nou is het „goede nacht!” wy zien eikaër nooit weër!

DE GRAAF.

Vrind! wees gerust.

JAGO, *die hem niet verstaat.*

Wat bliefje?

PASQUIN, *luid sprekende.*

Een weinig meer wellevend:

Deze is uw graaf en heer, en gantsch niet zó toegevend
Als ik my heb betoond, toen ik noch landheer was.

JAGO.

Je hebt me dan gefopt?

PASQUIN.

Eén woordje hier van pas:

Wie niet goed hooren kan moet nooit een' mensch beluistren.

JAGO.

Jelui doet, al den dag, ook anders niet dan fluistren.
'k Ben gantschlyk in de war, en heb misschien wel mis,
Dat ik hier stalknecht ben,

Op den graaf wyzende.

en hy hier landheer is.

Eén van jouw beiden toch moet vast de graaf niet wezen.

PASQUIN.

'k Geloof dit meê!

DE GRAAF, *tegen Jago.*

Hy was 't, en ik zal 't zyn nadezen.

JAGO.

Dat zegje; maar jawel! 'k geloof 't zó maklyk niet.

GRIMALDO.

ô Lompert! zo je durst...!

DE GRAAF.

Geen gramschap, geen verdriet!

PASQUIN, *Jago op den schouder kloppende.*

Wees vrolyk, nu je zulk een' landheer hebt verworven.

JAGO, *die grommende heengaat.*

Och! leefde de oom noch maar, en waar' de neef gestorven!

Algemeen gelagch.

GRIMALDO, *tegen den graaf en Arabella, met veel deftigheid, doch verward.*

Hoogëdelheden! uw hoogëdelhedens land

Is onder myn bestuur.... dus past me, als intendant,

Dat ik... dat ik... dat ik... Ei! 'k heb den draad verloren...

Ik zal my liever dan in fraai gedicht doen hooren.

Hy haalt zyn papier uit, en begint op te snyden:

„ô Puik der landheers...!”

DE GRAAF.

Nu! de rest hierna, myn vriend!

Tegen Pasquin.

Gy waart dan, zegt ge my, tot ons vermaak gezind?

En all' wat hier gebeurde is daartoe ondernomen?

PASQUIN.

Ja, heer! maar 'k heb daardoor een lieve bruid bekomen.

K

Flo-

Florentina voorstellende.

Zie hier, geëerbiedigd paar! Grimaldoos jonge spruit,
Die Florentina heet, en deze is nu die bruid.

ARABELLA, *minzaam.*

Kom hier, schoon kind!

Zy kuscht haar.

FLORENTINA, *bedeesd.*

Mevrouw! uw goedheid doet my blozen.

DE GRAAF.

'k Dacht waarlyk niet myn' hof beplant met zulke rozen!
Ik stem dit huwlyk toe.

GRIMALDO, *driftig.*

Heer graaf! dat kan niet gaan:

'k Heb, door den guit misleid, myn kind hem toegestaan;
Maar nu...

DE GRAAF.

Ha, intendant! zocht ge een gravin te maken?

Dat's mis! doch ik versta my beter op myn zaken:

Gy zult het zien. Deze echt is wat ik wensch en wil.

BONAVENTURA, *tegen Grimaldo.*

Baron! je waart toch óók maar kamerdien'....

Mevr. BONAVENTURA, *die hem de hand voor
den mond houd,*

Wees still!

DE GRAAF.

Hoor eens, Pasquin! Hoewel uw yver dient geprezen,

Een graaf kan by een' graaf geen kamerdienaar wezen:

Ik dank u af.

PASQUIN, *zeer verwonderd.*

Mynheer!...

PIÉTRO, *ter zyde.*

Dáár ga ik zeker meê!

FLORENTINA.

Hoogëdele gravin! hoor myn genadebeê:

Verstoot hem niet!...

ARABELLA.

Veelëer zal myn gemaal hem loonen:

DE GRAAF, *tegen Pasquin.*

'k Wil voor uw geestig feest u myne erkentnis toonen:

De kleine pachtery, die naast dit landgoed ligt,

U mild vergelden zal wat gy 'er aan verricht,

Word u door myne gunst in eigendom gegeven,

En dus kunt ge inderdaad als landheer blyven leven:

PASQUIN, *hem de hand kusschende.*

'k Zeg uw hoogëdelheid wel hartlyk dank!

Tegen Piétro, op eene deftige wyze.

Alzo

Noemt gy my, in 't vervolg, „signor Pasquino!”

DE GRAAF.

Gy, Piétro! houd deez' rok, en zult Pasquin vervangen:

PIÉTRO, *die zich buigt.*

Wat goedheid!... Nu, Lauretje?

LAURETTA, *hem hare hand gevende.*

Ik kan niet meêr verlangen:

DE GRAAF, *tederlyk.*

Lieve Arabella! spreek: behaagt u myn gedrag?

ARABELLA.

Lorenzo! 't wylt my aan, dat ik het volgen mag:
Om 't geen Pasquin hier heeft tot ons vermaak bedreven,
Zal ik zyn Florentine een' ryken bruidschat geven.

GRIMALDO, *die Florentina met Pasquin veréénigt.*

Dáár, schoonzoon! neem haar dan!

Mevr. BONAVENTURA, *tegen haar' man.*

Dus was dees gekke kwant
Geen graaf, maar inderdaad die treurspeldwingeland!...

Tegen Pasquin, op een' spottende toon.

Zeg! hoe vaart MEROPÉ?

PASQUIN, *zyne oogen afvegende.*

Mevrouw!... ze is overleden.

BONAVENTURA.

Wat! deed een doode vrouw ons schermen zonder reden!...
Nu, vriendje! schoon Pasquin zyn graaflykheid verloor,
Hy is een goede broër: wy blyven buurtjes, hoor!

DE GRAAF.

Gaan wy thans in 't kasteel, gy, dames! en gy, heeren!
Opdat wy dáár 't vermaak door zang en dans vermeëren,
Tot ons de morgenzon begroete op deze steê....

Schertsende, tegen Bonaventura.

Gy danst, myn vlugge heer! voorzeker lustig meê?

BONAVENTURA.

Zes weken blyf ik hier, indien 'er valt te schranssen;
Maar 'k ben, met uw verlof, geen groote vrend van danssen.

DE GRAAF, *Pasquin by de hand vattende.*

Pasquin! geef ons noch vaak een blyspelrol: voorwaar,
Gy zyt Thaliaas zoon, en maakt fortune door haar.

PASQUIN, *tegen de aanschouwers.*

Hoe kluchtig draait fortuin de menschen door elkander!
Van daag is de één omhoog, en morgen ryst weêr de ander;
Doch 's waerelds speeltooneel, (dit zag men aan Pasquin,)
Vertoont veel' groote liên, die 't inderdaad niet zyn.

Onder het spelen eener vrolyke slotmuziek, vertrekt het geheele gezelschap, vóórgegaan door den graaf en Arabella, die door eenige jonge landmeisjes met bloemen worden bestrooid. Pasquin, gereed met Florentina te vertrekken, wenkt, met deftige gebaarden, Piétro en Lauretta hen na te treden, en dezen volgen achterüan.

1820.

E I N D E.

M I S S T E L L I N G.

Bladz. 107, reg. 6, staat:

GRIMALDO.

't Is waar, heer schoonpapa! wyl gramschap my deed branden,

Lees:

Heer schoonzoon! ja, 't is waar: wyl gramschap my deed branden.

